

ผมมีความยินดีในโอกาสฉลองครบรอบ 20 ปีของ คณะศึกษาศาสตร์ ได้มามี ส่วนร่วม ในกิจกรรมทางวิชาการที่มีความหมาย และมีความสำคัญ เป็นอย่างยิ่งต่ออนาคตของสาขาวิชานี้ โดยที่ตัวผมเองเป็นครูโดยการเลือกที่จะเป็นไม่ใช่โดยความบังเอิญ เพราะฉะนั้นจึงมีความลำเอียงเป็น ทุนเคิมอยู่ในตัวที่มักจะเห็น เรื่องของศึกษาศาสตร์มีความสำคัญ ถ้าไม่มากกว่าสาขาอื่นก็ไม่ น้อยกว่าสาขาอื่น เพราะฉะนั้นในทุกครั้งและทุกโอกาสที่มีคนไปชวนให้พูดในเรื่องที่ใกล้หัวใจ ก็จะไม่ปฏิเสธ เพราะจริงๆ แล้วเรื่องของความเป็นครูมันเป็นเรื่องที่อยู่ในสายเลือดที่ผมเองพูดอยู่เสมอว่าผมเป็นครูนั้นไม่ใช่ by chance แต่ by choice คือไม่ได้เป็นครูเพราะเผอิญเข้ามาโดยเลือกอะไรไม่ได้ แต่ตั้งใจเลือกที่จะเป็นครูเพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมจะพูดต่อไปนี้ก็เป็นทัศนคติของครูคนหนึ่งที่ได้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูมาเป็นระยะเวลาเกือบ จะสามทศวรรษ

เรื่องของการวิจัยกับการพัฒนาการศึกษานั้น ในเบื้องต้นผมจะขอเสนอแนวความคิดในวงกว้างคือมองว่า เรื่องของการศึกษานั้น เป็นปัจจัยกำลัง อำนาจ ของชาติปัจจัยหนึ่ง เมื่อพูดถึงปัจจัย กำลัง อำนาจของชาติในแง่ของการพัฒนา เขาก็มักจะนึกถึงปัจจัยทาง ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านการเมือง ปัจจัยทางด้าน สังคมจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านการศึกษา โดยถือว่าประเทศใดๆ ก็ตามในโลกนี้ถ้าจะมีความมั่งคั่งและ

การวิจัยกับการพัฒนา ทางการศึกษา

วิจิตร ศรีสอ้าน

มีความมั่นคงที่สามารถจะยืนหยัดอยู่บนขาของตนเองได้ ประเทศจะต้องมีปัจจัย กำลัง อำนาจทั้ง 4 แข็งแรง สมบูรณ์ ขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ ปัจจัย กำลัง อำนาจทั้ง 4 นั้น จะมีได้ไม่ว่าปัจจัยใดจะต้องมีเรื่อง การศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้อง ในฐานะที่เป็นปัจจัยส่งเสริม สนับสนุน กำลัง อำนาจของชาติ เหล่านั้น ทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น ในตลาดหุ้นเมื่อวานนี้ ถ้าใครเป็นนักเล่น หุ้นและติดตามภาวะตลาดหุ้น เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของตลาดหุ้นที่มีการซื้อขายหุ้นกันเกือบ 2 พัน ล้านในวันเดียวและหุ้นขึ้นไปถึง 470 กว่า หุ้นซึ่งคาดว่าถ้าไปตามนี้อาจจะถึง 500 อะไรก็แล้วแต่ ผมไม่ได้เล่นหุ้นแต่ผมสนใจดัชนีเศรษฐกิจ ตามว่าทำไมเป็น อย่างนี้ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และ สังคมแห่งชาติที่ออกมา แถลงเมื่อวันก่อนว่า เรื่องของเศรษฐกิจไทยนั้น ไม่ว่าจะมองด้านไหนก็เกินเป้าทั้งสิ้น ถึงขนาดจะต้องปรับ แผนเพราะเศรษฐกิจก็เกินค่าเท่านั้นแหละครับ เป็น แรงกระตุ้นที่ทำให้ เรื่องการลงทุน ได้รับความสนใจขึ้นมาในพริบตา ในแง่นี้ก็พูดกันมากกว่าประเทศไทยกำลัง อยู่บนเส้นทางของประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ที่รู้จักกัน ย่อๆ ว่า นิกส์ หรือว่า Newly Industrialized Countries

นิกส์เมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว ผมได้ยินคำว่านิกส์ ผม ก็นึกว่าเป็นชื่อโรคชนิดหนึ่งเหมือนกับเฮคส์ เพราะมา

พร้อม ๆ กับคำเอกส์เฟ็งมาสุดท้ายหลังว่า คำว่านิคส์นี้ไม่ใช่โรคทางเศรษฐกิจ แต่เป็นดัชนีของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ที่จำแนก สถานภาพ ของ ประเทศ ที่ ได้ มีการพัฒนาทางอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมส่งออกที่สามารถแข่งขันกับตลาดโลกและบอกว่าในเอเชียมีเสือตัวใหม่อยู่ 4 ตัว คือ เกาหลีใต้ ไต้หวันฮ่องกง และสิงคโปร์ เขาก็บอกว่า ประเทศไทยกำลังจะเป็นเสือตัวที่ 5 เมื่อเขาทำนายอย่างนี้ ผมก็ยังไม่เห็นจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการศึกษาตรงไหน ก็พัฒนากันไป เศรษฐกิจที่เราชอบ จะได้มีทรัพยากรมาสนับสนุนการศึกษามากขึ้น แต่เอาเข้าจริงๆ ปรากฏว่าขณะนี้พอเขาพูดถึงเรื่องนิคส์คือประเทศที่จะก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ การศึกษาเป็นจำเลยทันที แล้วด้วยความที่เป็นจำเลยทันที ก็ยวนี่ผมนอนละเมอนิคส์ไกรที่นอนอยู่ห้องเดียวกันคงจะได้ยินผมละเมอเป็นนิคส์อยู่บ่อย เพราะทุกวันที่ผ่านไปอย่างน้อยวันละเวลาที่จะต้องถูกเชิญไปขึ้นเขียง ในฐานะควาแทน ระบบอุดมศึกษาของประเทศว่าถ้าประเทศกำลังจะก้าวไปสู่นิคส์แล้วอุดมศึกษายังพัฒนาอยู่อย่างนี้ เมืองไทยเป็นนิคส์ไม่ได้ ผมบอกโอโฮหัวใจพองโตเลย ในฐานะที่เป็นครูคนหนึ่งนาน ๆ จะมีคนเขามาบอกว่าถ้าการศึกษาไม่พัฒนาไปให้คิเขาเป็นไปไม่ได้ เรามักจะไม่ค่อยได้ยินคำนั้นก็เลยสมัครใจที่จะทำตัวเป็นจำเลยโดยไม่เกียงงอน เพราะเท่ากับว่าเขากำลังให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก

ปัญหาที่มีว่าทำไมเราจึงมองการศึกษาว่าเป็นจำเลย โดยเฉพาะอุดมศึกษา เหตุผลก็คือถ้าเขาไม่มีกำลังคนระดับสูงในปริมาณที่เพียงพอและในคุณภาพที่ดีพอ อุตสาหกรรมหลายด้านพัฒนาไปสู่ความเป็นนิคส์ไม่ได้ ดัชนีอะไรที่บอกเรื่องนี้ ดัชนีแรกคือดัชนีที่หยาบที่สุดก็คือประเทศที่มีประสบการณ์บรรลุความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่เรียบร้อยแล้ว คือ 4 เสือ พบว่ากำลังคนระดับสูงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสังคม

ศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทุกประเทศจะต้องมีส่วนประมาณครึ่งต่อครึ่ง เราก็ย้อนมาดูการผลิตบัณฑิตของอุดมศึกษาไทย วันนี้สถิติบอกเราว่าเรากำลังผลิตสังคมนิสต์และมนุษยศาสตร์ 83% และเราผลิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพียง 17% เท่านั้น เขาบอกตรงนี้เป็นนิคส์ไม่ได้ พอคุณนี่คิดลงไปอีก เขาก็บอกบรรดาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่มีผลเกี่ยวพันและเกี่ยวโยงกับเรื่องของอุตสาหกรรมนั้น จริง ๆ มีอยู่ 4 สาขา คือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิชวะ แล้วก็เกษตร แต่สาขาที่เป็นแกนและเป็นแกนของเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้นก็คือ วิศวกรรมศาสตร์ พอหยิบเอาเรื่องวิศวกรรมศาสตร์มาพูดกันเขาก็มีสูตรสำเร็จจากประสบการณ์ของประเทศที่เป็นนิคส์ไปแล้วเหมือนกัน คือ ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ จะต้องมีความรู้จำนวนต่อประชากรล้านคนเป็นจำนวนที่เหมาะสม ก็ถามว่าเท่าไรคือเหมาะสม มันก็มีตั้งแต่ 500 คนต่อล้าน ไปจนถึง 1,200 ในระหว่าง 4 ประเทศที่เป็นเสือเศรษฐกิจไปแล้วทุกหยาบ ๆ ก็คือว่าคงจะต้องมีประมาณ 600 คนต่อประชากรล้านคน วิชวะทุกประเภทถึงจะมีกำลังคนที่พัฒนาอุตสาหกรรมให้ไปสู่สภาวะการเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ได้สำเร็จในระยะเวลาอันใกล้

เดี๋ยวนี้แม้แต่ทางวิชวะ คณะที่วิชวะยังต้องมาถามผม บอกจะมีมาตรการเร่งรัดการผลิตวิศวกรได้อย่างไรบ้าง ผมก็บอกเขาไปมี 4 ทางที่ทำได้ ไกรถนัดทางไหน ทำทางนั้น เช่น ขอมให้มีการโอนคนที่เรียนวิทยาศาสตร์ซึ่งจบปี 2 แล้วอาจจะขอมให้มาเรียนปี 3 ปี 4 อาจจะได้หลักสูตรเร่งรัดขึ้น แทนที่จะต้องใช้ 4 ปีจบ อาจจะมี 2 ปีจบ 3 ปี เป็นวิศวกรที่ ก.ว. รับรอง คณะวิทยาศาสตร์คงไม่ค่อยพอใจเท่าไรเพราะห่วงลูกศิษย์เก็บเอาไว้ให้คอกงานเล่น แต่จริงๆ ไม่ใช่วิศวกรรมศาสตร์ก็มองว่าเขาเองเขาก็อยากได้ผู้นำทาง

ก็
ง
ง
อง
ง-
ง
เล่น
ะวิ-
พัน-
งภาค
งไม่ได้
ไม่เป็น
คณะ-
ออกมา
นี้ ไม่
ต้องปรับ
บ เป็น
งสนใจขึ้น
ไทยกำลัง
ที่รู้จักกัน
ustrialized
ว่านิคส์ ผม
เด้ เพราะมา

วิทยาศาสตร์ เพราะฉะนั้นเมื่อไรถ้าได้ก็เค็กพอสมควร
เข้ามาเรียนก็หวังเป็นธรรมดา หรือมีฉะนั้น อาจจะต้อง
เปิดสอนภาคสมทบ เช่น มีหน้าคณะวิศวกรรมศาสตร์
ที่เชียงใหม่ สมมติเคยรับ 100 คน รับภาคสมทบอีก
100 คนได้ไหม ใช้เครื่องมือและอาจารย์เท่าเดิม หรือ
เติมให้หนักหน่อยอาจจะผลิตคนได้เพิ่มขึ้น หรือ อาจจะ
รับคนที่จบบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์มาแล้วมาเรียนเพิ่ม
เหมือนกับผมจบอักษรศาสตร์แล้วไปเรียนครุศาสตร์อีก
2 ปี ได้อุปริญญาหนึ่ง เพื่อที่จะทำให้นักวิทยาศาสตร์
ที่จบเป็นบัณฑิตแล้วให้เป็นวิศวกรด้วย หรือ ทำหลัก-
สูตรต่อยอดพวก ปวส. ปวช. หลายแขนงครบที่เรียน
ทางด้านเครื่องกล ทางด้านไฟฟ้า ทางด้านอะโรมาเนีย
ต่อยอดอีก 2 ปี หรือ 3 ปี ไปเหมือนเทคโนโลยีจอม-
เกล้าทำอยู่ เราอาจจะให้วิศวกรออกมาในปริมาณที่เพิ่ม
ขึ้น เพราะฉะนั้นขณะนี้อัตราผลิตของนิสิตทำให้ผมวัน ๆ
ต้องมานั่งอยู่อยู่ ทำอย่างไรจึงจะช่วยให้เขาเป็นนิสิต
แล้วสบายใจ เพราะตอนนี้เป็นตอนที่ทุกคนเห็นความ
สำคัญของการศึกษาเพียงแต่เราซึ่งอยู่ในการศึกษา
เราคงต้องมองเรื่องเหล่านี้ด้วยทัศนวิสัยสร้างสรรค์ คงต้อง
มองสิ่งเหล่านี้ว่าทำอย่างไร คงต้องมองสิ่งเหล่านี้ว่าไม่เกิน
กำลังที่เราจะแก้ปัญหาและพัฒนาขึ้น นั่นคือทัศนวิสัยใหม่
ที่อยากจะเห็นในวงการศึกษานี้ ไม่ใช่พอเห็นปัญหาอะไร
ประดังเข้ามาแล้วบอกไม่ไหวแล้วสิ้นหวัง

เมื่อวานนี้ผมไปพูดที่ครุศาสตร์ จุฬาฯ เรื่อง
อนาคตอุดมศึกษาไทยในทศวรรษหน้า ผู้อภิปราย 3-4
ท่าน พูดเหมือนไม่มีอนาคต มีผมคนเดียวบอกว่า ถ้า
ไม่มีอนาคตก็ไม่ต้องมาพูด เขาบังคับให้มาพูดเรื่อง
อุดมศึกษาไทยในทศวรรษหน้าแล้วท่านพูดอยู่แต่กับ
อดีต แต่ท่านไม่พูดข้างหน้าเลย ฟังดูแล้วเหมือนไม่มี
อนาคต แล้วผมก็ทลายเลยบอกถึงท่านจะพูดอย่างไร 10 ปี
ข้างหน้าก็ยังต้องมีอุดมศึกษา มันจะมีแบบนี้หรือมันจะดีกว่า
นี้หรือจะเลวกว่านี้ก็อีกเรื่องหนึ่ง มันมีอนาคต เมื่อมัน

จะต้องคงอยู่ มีอยู่คณะศึกษาศาสตร์ที่หน้าอาคารสำนักงาน
ผมก็ไม่เชื่อว่าปีที่ 21 จะถูกยุบ นอกจากอาจารย์จะยุบ
ตัวเอง มันก็ต้องมีต่อไป แต่ว่าจะมีรูปแบบไหน
มันถึงจะตอบสนองสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ดีขึ้น ก็
ต้องมาช่วยกันคิดจะมากบอกว่าสิ้นหวัง แคร์เงินเดือน
ทุกเดือนอย่างนี้ก็ไม่ตก ความหวังไม่ได้อยู่ตรงวันสิ้น
เดือนนี้แคร์มันก็ต้องมีความหวังตลอดทุกวัน เพราะ
ฉะนั้นเมื่อมองอย่างนี้เรื่องของการศึกษาก็เป็นปัจจัยไป
ส่งเสริมกำลังอำนาจของชาติทุกด้านหมด เมื่อความ
สำคัญของการศึกษาเป็นเช่นนั้น สังคมใด ประเทศใด
จะมีความเข้มแข็ง มีกำลังภายในสำหรับการพัฒนา
ประเทศของตนเองได้มากน้อยแค่ไหนนั้น นอกเหนือ
จากปัจจัยทรัพยากรอื่นแล้ว ปัจจัยทางด้านวิชาการก็
เป็นพลังอันหนึ่ง แล้วพลังทางวิชาการจะเกิดขึ้นได้ก็
จะต้องมีระบบการศึกษาที่ดี ประเทศไทยจะสามารถ
ใช้ปัจจัย กำลัง อำนาจ เพื่อประโยชน์ของการพัฒนา
การศึกษาเอง และเพื่อประโยชน์ของประเทศโดยส่วน
รวมได้มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับว่าเราสามารถจะหว่าน
ตนเองทางวิชาการได้มากน้อยแค่ไหน เพราะในระยะ
ที่ผ่านมาเรามีความรู้สึกกันมาโดยตลอดว่า ถึงแม้ประ-
เทศไทยเราจะเป็นประเทศที่มีเอกราชไม่เคยเป็นเมือง
ขึ้นของใคร ยกเว้นบางคราวบางคราวแพ้พม่าบ้างเป็น
ธรรมดา แต่เราก็ไม่เคยถือว่าเป็นเมืองขึ้นของพม่า
เพราะพม่าก็ไม่ได้สนใจเอาเราเป็นเมืองขึ้น มาทีเล่น ๆ
ประลองฝีมือแล้วก็กลับไป แต่ในแง่ของวิชาการนั้น
พลังทางวิชาการนั้นพูดจริง ๆ เราขี้ก่อนข้างเป็น
อาณานิคมของตะวันตก โดยเฉพาะเมื่อสมัยผมเรียน
หนังสือนี้ ผมเรียนครุศาสตร์สมัยนั้นเข้าไปในห้องปฏิ-
บัติมีแต่กลั่นนม กลั่นเนย เพราะเรื่องที่เรียนเป็นเรื่อง
ฝรั่งทั้งนั้น มีหน้าข้างบางเรื่องฝรั่งสอนด้วย เช่น เรียน
พัฒนาการวัยเด็กสมัยนั้นมีเด็กฝรั่งทั้งนั้น เพราะเด็ก
ไทยยังไม่เคยชั่งน้ำหนักตัวเอามาทำสถิติ และ เรียน

ในชนาครุลงงาน
 จากอาจารย์จะยุบ
 มีรูปไหนแบบไหน
 งบไปได้ก็ขึ้น ก็
 แต่รับเงินเดือน
 มีได้อยู่ตรงวันต้น
 ออกทุกวัน เพราะ
 ชาติเป็นบัจจยไป
 มก เมื่อความ
 ใด ประเทศใด
 กำกับการพัฒนา
 นั้น นอกเหนือ
 องค์กรวิชาการก็
 ว่าจะเกิดขึ้นได้ก็
 วิทยจะสามารถ
 ์ของการพัฒนา
 ประเทศโดยส่วน
 ราษฎรอาจจะฟัง
 เพราะในระยะ
 ว่างถึงแม้ประ-
 ไม่เคยเป็นเมือง
 แพ้พม่าบ้างเป็น
 มืองชั้นของพม่า
 ชั้น มาทีเล็ๆ
 ของวิชาการนั้น
 บังคับข้างเป็น
 ึ่งสมัยผมเรียน
 ้าไปในห้องกรู
 เรียนเป็นเรื่อง
 วย เช่น เรียน
 เพราะเด็ก
 และ เรียน

การศึกษาโดยที่ไม่รู้จักเด็ก แล้วไปสอนได้อย่างไร
 พัฒนาการเด็กกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นหัวใจของ
 ศึกษาศาสตร์ อยู่ในสังคมไหนก็ต้องรู้จักเด็กของสังคม
 นั้น ต้องรู้ว่าเด็กในสังคมนั้นมีวิธีการเรียนรู้หรือไม่
 สามารถจะไปถ่ายเทเอาพัฒนาการและวิธีการเชิงจิต
 วิทยาการเรียนรู้ของตะวันตกมาใช้ได้ทั้งคุ่น และของ
 ตะวันตกบางทีเขาก็ไม่ได้เรียนมาจากคนเขาเรียนจากหนู
 จากแมว เพราะฉะนั้นกรณีนี้ก็เห็นปัญหาโดยตลอด
 ขณะที่เราไปว่าวงการเศรษฐกิจเขาว่าดีแค่ชื่อเทคโนโลยี
 ลอกก็ไม่ค่อยลอก เรียนก็ไม่ค่อยเรียน เรื่องพัฒนา
 เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้มาช่วยตัวเองได้ยิ่งไกลมาก ผม
 ว่าทางการศึกษาเราเนี่ย เราก็ซื้อวิชาจากตะวันตกไม่น้อย
 ผมไม่ได้ว่าไม่ดี แต่ ในแง่วิชาการมันมีอยู่ 2 ส่วน
 ส่วนที่ค่อนข้างจะเป็นสากล สามารถถ่ายทอดและถ่าย
 เทกันได้ ข้ามวัฒนธรรมเกือบจะเรียกได้ว่าไม่มีพรม-
 แแดนแห่งความรู้ แต่ก็มีอีกส่วนหนึ่งที่วิชาความรู้
 มีพรมแดน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสังคมศาสตร์
 และมนุษยศาสตร์ ซึ่งจะต้องมีการสร้างองค์แห่งความ
 รู้ขึ้นมาอธิบายพฤติกรรม และ ปรัชญาการณ ในสังคม
 นั้นๆเอง สิ่งที่ยึดโยงกันได้อาจจะเป็น methodology
 วิชาการ แต่ส่วนสาระนั้นต้องสร้างขึ้นในพื้นแผ่นดินนี้
 เพราะฉะนั้นถ้าเรามามองการศึกษาที่เป็นปัจจุบันมัน
 หนักไปในประเด็นแรก ก็คือ ถ่ายทอดและถ่ายทอดความ
 รู้ที่สั่งสมไว้เป็นมรดกของโลกแล้ว เราก็เอามาถ่ายทอด
 และถ่ายทอดไม่ว่าสิ่งนั้นจะ relevant หรือไม่ ก็จะมี
 ส่วนสัมพันธ์ใช้ประโยชน์ได้ในสังคมไทยหรือไม่ เขา
 ถามว่าใครล่ะที่จะขึ้นชั้น มีหน้าที่ในการที่จะเป็นแหล่ง
 สร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ สร้าง
 องค์แห่งความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดและถ่ายเทได้จาก
 นอกประเทศขึ้นให้เพียงพอที่จะใช้สอยภายในประเทศ ก็
 คงหนีไม่พ้นที่สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษา
 เป็นแหล่งสำคัญที่สุด เนื่องจาก สถาบันอุดมศึกษานั้น

มีการกิจ ไม่ใช่เพียงแต่การสอนเพื่อการผลิตบัณฑิต
 แต่เรื่องการวิจัยค้นคว้าบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่เป็น
 การสร้างและขยายพรมแดนแห่งความรู้ใหม่เป็น
 สำคัญ และสำคัญไม่น้อยไปกว่าเรื่องการเรียนรู้การ
 สอนเพื่อการผลิตบัณฑิต ที่ผมพูดเช่นนั้นเพราะผมมอง
 เรื่องของสถาบันอุดมศึกษานั้นว่าเป็นเสมือน อุตสาห-
 กรรมความรู้ ก็ เป็น Knowledge Industry เมื่อ
 Industry อื่น เขาจะต้องผลิตสินค้าและบริการ Educa-
 tion Industry อุตสาหกรรมทางการศึกษาก็ต้องผลิต
 ความรู้ และผลิตคนที่มีความรู้ออกไปช่วยพัฒนาสังคม
 และประเทศชาติ ขณะที่เราเพลินอยู่กับเรื่องของการ
 ผลิตคน แต่เราไม่ค่อยใส่ใจในเรื่องของการผลิตความ
 รู้ ซึ่งที่จริงจะว่าไปแล้วเป็นเงื่อนไขบังคับกับก่อนด้วยซ้ำ
 เพราะถ้าท่านไม่เป็นแหล่งวิชาการที่มีความเป็นเลิศ
 แล้ว ท่านจะผลิตคนให้เก่งได้อย่างไรเหมือนกับว่าผู้
 สอนที่ไม่รู้เนื้อหาวิชาหรือไม่มีเนื้อหาวิชาที่ลุ่มลึก แล้ว
 จะเอาอะไรไปสอนลูกศิษย์จะว่ากันไปแล้ว ภารกิจทาง
 ด้านวิจัยน่าจะเป็นภารกิจเบอร์หนึ่งของสถาบันอุดม-
 ศึกษาด้วยซ้ำแต่เนื่องจากในการพัฒนาการของสถาบัน
 อุดมศึกษาไทยนั้นตั้งขึ้นเพื่อผลิตคนไปรับใช้ราชการ
 มันจึงมีสภาพเป็น โรงเรียนอาชีวะ ชั้นสูงมา โดยตลอด
 และเคียวนิมมหาวิทยาลัยก็ยังเป็นโรงเรียนอาชีวะชั้นสูงอยู่
 มาก เพราะเรายังไม่ได้ทำหน้าที่ที่จะให้เป็นมหาวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยต่างจากโรงเรียนประถม มัธยมตรจน
 หละละครับ ตรงที่ว่ามหาวิทยาลัยนั้นเป็นชุมวิชาวของ
 สังคม เป็นแหล่งที่จะเพาะและพัฒนาความก้าวหน้า
 ทางวิชาการซึ่งขีดความสามารถอันนี้และภารกิจอันนี้
 สถานศึกษาระดับอื่นไม่มี และไม่สามารถจะทำได้
 เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการวิจัยโดยตรง
 จึงได้กำหนดเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งและในทุก
 แผนพัฒนาที่จะมีการกำหนดเรื่องนี้ไว้เป็นประการสำคัญ
 ปัญหาที่มีวาทพาทของภารกิจทางด้านวิจัย วิจัย

ไปทำไม วิจัยไปเพื่ออะไร หลายคนอาจจะตอบว่าวิจัยเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ เพราะเมื่อตำแหน่งทางวิชาการนี้ก็มากำหนดว่าต้องมีผลงานทางวิชาการ ผมก็ไม่ว่าอะไร นั่นมันเป็นการนำเอาผลงานวิจัยไปใช้ ใช้แล้วเป็นประโยชน์ส่วนตัวในทางที่ชอบธรรมไม่มีอะไรผิดแต่ถ้าหากแก่นนั้นไม่ผิด แต่มันไม่ได้ประโยชน์เต็มที่จริงๆ แล้ว เรื่องของการวิจัยอย่างน้อยที่สุดมันจะส่งผลไปสู่การพัฒนาการศึกษาใน 2 ลักษณะด้วยกัน ในลักษณะที่ 1 การวิจัยนั้น เมื่อทำแล้วมันเกิดความรู้ใหม่ไปช่วยเสริมสร้างองค์แห่งความรู้ ที่เราเองจะนำเอาสิ่งนั้นมาสอน มาถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์ ให้กับบัณฑิตที่เราจะผลิต ผมมีความเชื่อว่า เรื่องการสอนกับการวิจัยมันเป็นเรื่องเดียวกัน 2 คำของเหรียญอันเดียวกัน แล้วผมยังงงอยู่จนทุกวันนี้ว่า การสอนระดับอุดมศึกษาโดยผู้สอนไม่ทำวิจัยสอนได้อย่างไร ก็สอนได้เหมือนโรงเรียนประถม มัธยม ก็คือผู้สอนไปประมวลความรู้ที่มีสั่งสมอยู่แล้ว แล้วก็นำมาถ่ายทอดมันก็ทำหน้าที่เพียงผู้ บอกข่าวสาร เท่านั้นเอง ผมยังมีความเชื่อ ซึ่งเป็นความลำเอียงส่วนตัวว่า คนที่ทำการวิจัยค้นคว้าเข้าถึงความลุ่มลึกของวิชาการ จะเป็นผู้สอนได้ดีด้วย เพราะสามารถนำเอาสิ่งที่มีความรู้ใหม่มาสู่สิ่งที่ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ อันนี้เป็นข้อสังเกตส่วนตัว ที่ผมเองก็ยังสอนหนังสืออยู่ ขณะนี้ก็ยังเป็นอาจารย์ภาคค่ำด้วยความสมัครใจอยู่ ผมสอนระดับปริญญาโท เอก อยู่ที่จุฬาฯ เทอมละวิชา ยังไม่เคยเลิกสอน ไม่ว่าจะไปดำรงตำแหน่งใด เพราะผมถือว่าผมเป็นครู อาจารย์ที่มีการวิจัยมากมีประสบการณ์มาก ไปตามลูกศิษย์เดอะร้อยทั้งร้อยบอกเลยว่าชอบการสอนของอาจารย์คนนั้นเพราะ ไม่ได้สอนจากตำรา ตำราเป็นแค่เพียงแหล่งหนึ่งของข้อมูลทางวิชาการเท่านั้น แต่สิ่งซึ่งลูกศิษย์ต้องการนั้นมากกว่าเรื่องตำรา เพราะฉะนั้นเรื่องของการทำวิจัยมันจะส่งผลไปสู่

ประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนเป็นที่แน่นอน เป็นการเสริมสร้างองค์แห่งความรู้เพื่อให้บรรลุความเป็นเลิศทางวิชาการ

การที่สังคมเขาจะยอมรับสถานศึกษาใดส่วนหนึ่งที่เขายอมรับก็ เพราะ สถานศึกษา นั้น มหาวิทยาลัย นั้นมีผลงานทางวิชาการเผยแพร่ เป็นที่ปรากฏ และเขาฟังได้ เขาเจอปัญหาในทางวิชาการเรื่องนั้น เขาคิดถึงสถาบัน เขาวังมาหาสถาบันและเขาฟังได้ เนื่องจากว่าสถาบันเป็นศูนย์รวมของความก้าวหน้าทางวิชาการที่เขาจะฉกฉวยไปใช้ประโยชน์ได้ เพราะฉะนั้นในลักษณะที่ 2 นี้ งานวิจัยทางการศึกษา เพราะเรากำลังพูดในแวดวงการศึกษาไม่ใช่แพทย์ ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ ไม่ใช่วิศวกร จากดวงลงมา นอกจากจะส่งผลไปสู่การทำหน้าที่และภารกิจของผู้วิจัยเองและของคณะวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์เองเพื่อส่งผลไปสู่เรื่องการผลิตบัณฑิต และบริการวิชาการแล้ว การวิจัยในอีกลักษณะหนึ่งนั้นจะมีผลต่อการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบโดยส่วนรวม จะส่งผลไปสู่การแก้ปัญหา และการ ปรับปรุง การศึกษาให้ดีขึ้นโดยตรง เรื่องของการปรับปรุงและการพัฒนาใด ๆ จริง ๆ มันตั้งอยู่บนฐาน 2 ฐาน ฐานแรกนั้นแน่นอนเป็นฐานทางด้าน Information ก็คือทางด้านสารสนเทศ ถ้ามันมีสารสนเทศ คือข่าวสารข้อมูลครบถ้วน ตกตื้นใจอะไรไม่ค่อยพลาด แท้มีแต่เพียงเรื่อง Information หรือ ข่าวสาร ข้อมูลซึ่ง ได้จาก ผลการวิจัย ค้นคว้าเอาไปประกอบการตัดสินใจอย่างเฉียว ยังไม่ใช้การตัดสินใจที่ดี การตัดสินใจที่ดีต้องมี Imagination ด้วย คือจะต้องมีจินตนาการ แต่ในขณะนั้นในวงการการศึกษาของเราเต็มไปด้วยจินตนาการ แต่ว่าขาดข่าวสารข้อมูลในที่สุดก็ตัดสินใจไปในลักษณะบางที่ก็เหมือนกับการเพ้อฝัน และผลที่ออกมาแทนที่จะเป็นผลดีก็ยิ่งทำให้แย่ลงไปอีก การจะได้มาซึ่ง Information ที่สมบูรณ์ในหลายเรื่องของการพัฒนาการศึกษา จำเป็นต้องอาศัย

ารเรียนการสอนเน
 องค์กรแห่งความรู้เพื่อ
 รมบสถานศึกษาใ
 ศึกษานัน มหาวิทยาลัย
 เป็นที่ปรากฏและ
 รเรื่องนั้น เขาคิด
 ึ่งได้ เนื่องจาก
 หน้ทางวิชาการที่เร
 าระณะนั้นในลักษณะ
 าระเรากาลังพูดในแคว
 ษ์วิทยาศาสตร์ ไม่
 ึ่งส่งผลไปสู่การทำท
 องคณะศึกษาศาสตร์
 ึ่งเรื่องการผลิตบัณฑิต
 ัจัยในอีกลักษณะหนึ่ง
 ษาทั้งระบบโดยส่วนรวม
 ะการปรับปรุง การศึกษาใ
 ารปรับปรุงและการพัฒนาใ
 2 ฐาน ฐานแรกนั้นเน้น
 ation คือทางด้านสารสนเทศ
 ้าข่าวสารข้อมูลครบถ้วน ทั
 ึ่งมีแต่เพียงเรื่อง Informa
 ึ่งจาก ผลการวิจัย ค้นคว้าใ
 ้างเดียว ยังไม่ใช้การก
 ้องมี Imagination ด้วย
 ึ่งแต่ในขณะนี้ในวงการศึกษ
 าร์ แต่ว่าชาวข่าวสารข้อมูลใ
 ึ่งะบางที่ก็เหมือนกับการ
 ึ่งนั้นที่จะเป็นผลดีก็ยัทำให้
 ึ่ง Information ที่สมบูรณ์
 ึ่งมาการศึกษา จำเป็นต้อง

วิจัยค้นคว้าที่ทำต่อเนื่องและทำตรงจุด ตรงประ
 ึ่งใช้สอยได้ ผมยกตัวอย่างที่ใกล้ตัวผมที่สุดและ
 ึ่งใจที่สุด ขณะนี้ก็คือ ทุกๆ ปีที่จะมีการสอบ
 ึ่ง ก็ต้องมีข้อเสนอว่าการสอบคัดเลือกที่ทำอยู่
 ึ่งจะต้องปรับปรุงอย่างนั้นอย่างนี้ แต่พอถามถึง
 ึ่งผลการวิจัยค้นคว้าอะไรที่จะสนับสนุนข้อเสนอ
 ึ่งนี้ ตัวอย่างที่ง่ายที่สุดเลย บอกเพื่อให้เลือกตั้ง 6
 ึ่ง 6 คณะ และประเภทวิชาที่ คณะประเภทวิชา
 ึ่งนี้เด็กไม่เอาจริงเอาจริงแล้ว และถ้าเด็กเข้าไป
 ึ่งเปลี่ยนและถอยออกมาสอบใหม่ ถามว่ามีกรวิจัย
 ึ่งเรื่องนี้วิเคราะห์กันไว้ต่อเนื่องกัน 3 ถึง 5 ปี
 ึ่งใหม่ว่ามันเป็นอย่างนั้นจริงๆ แ่ไหน จริงๆ
 ึ่งพอไม่มี คนก็เอาวิจัยบังหน้าได้ง่าย ถ้าไม่ต้อง
 ึ่งเปลี่ยนก็ไป survey สํารวจ ตามเด็กที่จะสอบว่า
 ึ่ง choice ที่ใหม่ ลดตัวเลือกที่ใหม่ ตามผู้ปกครอง
 ึ่งยอมรับยอมรับได้ไม่ต้องถามก็รู้ว่าเขาไม่ยอมกลด
 ึ่งอะไรคนที่สอบเคยมีตัวเลือก 6 ตัว เหลือ 3 ไม่
 ึ่งผู้ปกครองก็ไม่เอา ใครก็ไม่เอา แล้วเรื่องเหล่านี้
 ึ่งไม่เกิดก็ขึ้นอยู่กับความต้องการ มันต้องตัดสินใจกันที่
 ึ่งที่วิชาการ จนบัดนี้ผมก็ทำ ใครมีวิจัยมาให้ผมดู
 ึ่งมีแผนลด ตัวเลือก นั้นมันเป็น เรื่องการ วิจัยรณ ทั้งนั้น
 ึ่งนั้นนักวิจัยรณเต็มบ้านเต็มเมือง ผมเองก็เป็นคนหนึ่ง
 ึ่งนั้นนักวิจัยรณ และขณะนั้นก็ให้เป็นนักวิจัยรณงาน
 ึ่งนี้ เพราะว่าไม่ค่อยได้มีโอกาสทำวิจัย แต่ว่าเป็นผู้ที่
 ึ่งมีงานวิจัยค่อนข้างมาก นี้ตัวอย่างเล็กๆ ที่เป็นปัญหา
 ึ่งที่มันเกิดขึ้นทุกปี และทำไม่ครบรอบก็แล้วบ้แล้วก็
 ึ่งปรับปรุงสักที เรื่องสอบคัดเลือกเราจะไปปรับปรุง
 ึ่งอะไรมันมีข้อดีข้อเสียผสมอยู่ทั้งนั้น มันไม่มีอะไร
 ึ่งดีอย่างเดียวและก็อย่างเดียว ถ้าตัวอย่างเดียวและเสีย
 ึ่งมันก็ยากก็ตัดสินใจง่าย เรื่องง่าย ๆ อย่างนี้ก็ต้องการ
 ึ่งวิจัยค้นคว้าที่จะ เอาผลมา ประกอบ การตัดสินใจและ
 ึ่งปรับปรุง มีเรื่องใหญ่กว่านี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบ

ระบบการศึกษาทั้งระบบเอาตัวอย่างที่ใกล้ตัวผมก็แล้วกัน
 ึ่งแล้วก็ใกล้ตัวพวกเราพอสมควร อยู่ๆ ก็บอกว่าการวาง
 ึ่งแผนช่วง 5 ปี ทุกๆ ช่วงมันไม่ได้แผนที่ดีและที่ผ่าน
 ึ่งมาเราก็รู้ไม่ได้แผนที่ดี แต่เราเป็น แผนทำตามสั่ง พอ
 ึ่งเราสั่งมาถ้าไม่มีแผนเขาไม่จัดสรรงบประมาณให้ แล้ว
 ึ่งแผนเราก็คงไปรวมในแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม
 ึ่งของประเทศ ก็ทำทุกช่วงแผน ทั้งๆ ที่รู้ว่าแผนการ
 ึ่งศึกษา โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา 5 ปีมันเป็นไปไม่
 ึ่งได้ เพราะว่าตัวนำเข้า ตัวป้อนหรือ Input กับผลิต
 ึ่งมันไม่สามารถจะเกิดในช่วงแผนเดียวกันได้ เช่น ถ้าเรา
 ึ่งรับแพทย์ปีนี้ ซึ่งอยู่ในแผน 6 แต่แผน 7 ยังไม่ได้วาง
 ึ่งเลย แต่เราต้องทำแล้ว แพทย์ที่รับปีสุดท้ายของแผน 6
 ึ่งไปได้ใช้เอาต้นแผน 8 แต่แผน 8 ก็ยังไม่ค่อยมีใครคิด
 ึ่งแล้วใครบอกว่าการศึกษาวางได้ 5 ปี ที่จริงที่วางอยู่
 ึ่งวางเกิน 5 ปี แต่เราก็คง 5 ปี และที่เลยจากนั้นก็ช่วงประ
 ึ่งไร แต่เนแผนก็เป็นแผนรับ แผนรับก็คือว่าเอาส่วนที่
 ึ่งทำอยู่แล้ววันไปเข้าแผนเสียเยอะ ส่วนที่จะทำข้างหน้า
 ึ่งนี้เกือบไม่มีในแผนเพราะอะไร เพราะเหตุว่า สมมุติ
 ึ่งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รับ
 ึ่งแพทย์ปีละ 100 คน มีแพทย์อยู่ในระบบแล้วนี้ 6 ปี
 ึ่ง 600 ทหร้อยนี้คือตัวหลักของการใช้งบของแผน 6 ที่จะ
 ึ่งรับเข้ามาในแผน 6 จริงๆ สมมุติว่าอีก 5 ปี รับเข้า
 ึ่งมา 500 รับเข้ามา 500 จริงๆ ไปจบเอาแผนไหน ไป
 ึ่งจบเอาแผน 7 แผน 8 ท่านเหล่านี้คือตัวที่ไปกินงบของ
 ึ่งแผน 7 แผน 8 ที่จะมีทีใหม่มาเติมได้คิดเดี๋ยวนีเขา
 ึ่งเรียกแผนรับ ก็รับเอาสิ่งที่ทำอยู่แล้ว เป็นอยู่แล้ว
 ึ่งเข้าไปในแผนเสียเยอะ ไม่ใช่แผนรุก แผนรุกคือแผน
 ึ่งที่มองไป ข้างหน้า และจะทำสิ่ง ที่กำลัง จะเกิด ขึ้นตาม
 ึ่งความต้องการใหม่ และมอง 5 ปีมันเป็นแผนรุกไป
 ึ่งได้อย่างไร เขาบอกเอาละทีนี้คงต้องมองอย่างน้อย 10 ปี
 ึ่งถ้าจะมองให้ไกลก็เอาเสีย 15 ปี ทบวงก็ก้าวเข้ามาทำ
 ึ่งแผน 15 ปี ตอนนั้นทำมา 6-7 เดือนแล้ว ไม้รู้จะไป

เสร็จเอารัฐบาลไหนรัฐบาลที่หนึ่งผ่านไปแล้วก็เริ่มแผนนี้ รัฐบาลที่สองก็กำลังจะมา ถ้าเสร็จ โชคดีบุญมีมาเสร็จในรัฐบาลที่สองได้ก็คืนพอจะทำแผน 15 ปี โอโฮ คนก็บอกอาจารย์หมอกูเท่านั้นจะฟังได้ เมืองไทยนี้ข้อมูลของอดีตก็ไม่ค่อยสมบูรณ์ ข้อมูลปัจจุบันก็ไม่ค่อยมี แล้วจะมาทำแผน 15 ปีมองไปสู่นาคค 15 ปีนี้ อาจารย์ก็คงจะใช้ Imagination ได้เพียงอย่างเดียว Information นี้คงแย่มาก นี่คือปัญหาเกิดขึ้นทันทีเลย กร๊อบ Imagination ง่ายมากให้ผม Sabbatical leave เหมือนอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มี Sabbatical leave นี้ ผมขอ leave ไป 6 เดือน รับรองผมเขียนแผนให้เสร็จเลย Imagination แต่ว่าแผนนั้นจะใช้ได้หรือไม่ได้อีกเรื่องหนึ่งแล้วผมเชื่อ ผมข่มเขียนโดยไม่ทำงานอื่นเลย แล้วพิมพ์เผยแพร่ มีคนเชื่อนะ แล้วจะมีคนใช้แผนนั้นด้วย ทั้งๆ ที่แผนนั้นจะพาเข้าไปเลย เพราะว่าคนยังยอมเชื่อว่า เอานะ ถ้าจินตนาการของอาจารย์วิจิตรละก็คงพอใช้ได้ ทั้งๆ ที่ไม่ได้เรื่องเลย เมื่อมันไม่มีทางเลือกมันก็ต้องใช้จินตนาการเรียกว่าเป็นแผนที่ผมนกลางแดด แต่ถ้าทำอย่างนั้นก็เห็นจำเป็นต้องมาใช้หนักวิชาการทำ ต้องทำกลุ่มอยู่ 4 เรื่อง กลุ่มเรื่องวิเคราะห์ กำลังคนแง่ที่ว่า ความ ต้องการ ในอนาคต ต้องทำใหม่แน่ ไม่มีใครทำได้ ภาวะการใช้กำลังคนที่มีอยู่อย่างกระต่อนกระแต่นี่ไม่มีใครสนใจมันคิดทำงานหรือไม่ได้งาน มันไม่ใช่เรื่องภาวะกำลังคน เรื่องที่ 3 เรื่องภาวะของตลาดแรงงาน ปัจจุบันไปสู่นาคคมันจะเป็น Supply หรือ Demand Pull หลายเรื่องเป็น Supply VS Demand เราดูในปัจจุบัน เคนเตรไปศูนย์การค้าไม่ตั้งใจซื้อ แต่เวลากลับบ้านมีของมากมาย Demand ไม่มีแต่ไปเจอ Supply ที่เข้ายวนเอา เพราะฉะนั้น ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สมัยก่อน Demand-Supply ซึ่งปัจจุบันไม่จำเป็นต้องเป็นอย่างนั้น ซึ่งมันเป็นหลายเรื่อง มันเป็น Supply Pull และตัวนี้เอง เกิดผล

บังคับไปสร้างงาน เกิดงานขึ้น หรือ Demand Pull มันเกิด demand ไม่ตอบสนองได้ มันเป็นทั้ง 2 ทาง เรื่องเหล่านี้ต้องศึกษาใหม่ทั้งสันหา ของเดิมมาใช้เกือบไม่ได้เลย

กลุ่มที่ 2 Internal Efficiency เราจะวางแผนไปข้างหน้า 15 ปี ต้องมองประสิทธิภาพของระบบปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร แม้แต่เรื่องประสิทธิภาพของระบบงานวิจัยกันกว่าทางอุดมศึกษามาใช้ยากเหลือเกิน กล้วยๆ Work load อาจารย์ทำไม่ได้ทุกวันนี้ Work load ของอาจารย์ไม่ได้สักที ตำรวจที่ไรเหลือเชื่อทุกที ตำรวจว่าอาจารย์ทำอะไรบ้าง มี 80-90 ชั่วโมงต่อวัน ทั้งๆ ที่วันมี 24 ชั่วโมง load ออกมาได้อย่างไรไม่รู้ แต่จะมาประเด็น Internal Efficiency (ประสิทธิภาพของระบบ) นั้น งานวิจัยที่กันกว่าที่จะมารองรับที่แข็งแรงเรื่องเดียว เกี่ยวกับค่าใช้จ่าย อันนี้เป็นผลจากสภาพการศึกษาของกลุ่ม อาจารย์ As. นงราม ทำต่อเนื่องแล้วได้ทุน IDRC มาสนับสนุน ซึ่งเป็นอันเดียวที่ไม่ต้องทวงวิจัยอื่นมา

กลุ่มที่ 3 Environment ของอุดมศึกษา คือสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่ออุดมศึกษาเป็นปฏิสัมพันธ์กัน ตอนนี้เราต้องหันมาเล่นเทคนิคใหม่ ซึ่งเทคนิคนี้เรียกว่า Environment Scanning ซึ่งขณะนั้นที่เล่นแผนระยะยาวต้องหันมาเล่นอันนี้กันมาก ซึ่งต้องมีประมวลและประเมินแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่จะกระทบอุดมศึกษา ในที่สุดเราบอกว่ามีแนวโน้มอยู่ 11 เรื่อง ถ้าเราประเมิน 11 เรื่องนี้ไม่ได้ไม่เห็นแนวโน้มที่ชัดเจนใน 15 ปีข้างหน้าวางแผนอุดมไม่ได้ ซึ่งถ้าไปถามหมอกู หมอกูก็ช่วยไม่ได้ เพราะไม่มีฐาน เช่น ถ้าไปถามหมอกูว่าใน 15 ปีข้างหน้าสภาพเศรษฐกิจไทยจะเป็นอย่างไร หมอกูตอบไม่ได้ แต่ถ้าถามอีก 15 ปีข้างหน้าการเมืองจะเป็นอย่างไร หมอกูตอบได้ เพราะหมอกูผูกดวงเมืองไว้ แล้วผูกดวง

Demand Pull เป็นทั้ง 2 ทาง เกมมาใช้เกือบ

เราจะวางแผน าริภาพของระบบ ประสิทธิภาพของ มาใช้ยากเหลือเกิน ักทุกวัน Work ไรเหลือเชื่อทุกที่ 90 ชั่วโมงต่อวัน มาได้อย่างไรไม่รู้ iciency (ประ- วจัยที่ค้นคว้าที่จะ ำใช้จ่าย อันนี้ ารย์ As. นงราม เสนุน ซึ่งเป็นอัน

เอกมศึกษา คือ ศึกษาศาสตร์เป็นปฏิสัมพันธ์ใหม่ ซึ่งเทคโนโลยี ซึ่งขณะนั้นที่ ันมาก ซึ่งต้องมี ี่ยนแปลงในค่าน ราบอกว่ามีแนว- 11 เรื่องนี้ไม่ได้ ้างหน้าวางแผน วมออกก็ช่วยไม่ได้ ว่าเป็น 15 ปีข้าง รมหาคือตอบไม่ ึ่งจะเป็นอย่างไร ังไว้ แล้วผูกดวง

เมือง เราทำนายจากดวงเมือง เช่น การยุบสภา ซึ่ง 11 เรื่องสามารถจับกลุ่มได้จริงๆ จะมีประมาณ 7 กลุ่มคือ กลุ่มเศรษฐกิจ กลุ่มที่ว่าด้วยการเมือง กลุ่ม ที่ว่าด้วยประชากร กลุ่มที่ว่าด้วยเทคโนโลยี กลุ่มที่ว่า ด้ยคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ว่าด้วยนิเวศน์แต่ต้อง ทำวิจัย 11 เรื่อง ซึ่งต้องทำวิจัยทั้งหมด ซึ่งมีแค่เขียน มาทุกคน ทำนายกัน แต่เราก็ไม่ทั้งเขียน เราจะต้อง ทำวิจัยแล้วเราระดมเขียนเหล่านั้นมา Validate งานวิจัย ด้ย มันจึงเป็นวิธีที่ผสมกันระหว่าง expert opinion กับวิธีที่เป็น empirical research คือเอา 2 อย่างมา ผสมกัน ซึ่งทำยาก ผมจะต้องเสียเวลาที่ทำวิจัยอย่างนี้ เป็นเวลาทั้งหมดระหว่าง 6-10 เดือน แผนก็วางไม่ ด้เพราะยังไม่มีส่วนน้อยๆ ซึ่งส่วนนี้เรียกว่า Policy Research คืองานวิจัยเชิงนโยบาย เป็นการวิจัยทางการ ศึกษาคงต้องใช้ Master Scenery ที่จะเอาผลมาวาง แผนพัฒนาระบบการศึกษาเอง เป็นส่วนที่วงการศึกษาศาสตร์ทำน้อยที่สุด ซึ่งย่อลงมาในระดับสถาบันก็คือ การวิจัยสถาบันที่เรียกว่า Action Research คือเอาผล การวิจัยมาปรับปรุงใช้ในงานของตนเองซึ่งจำเป็นต้องมี ฐานหรือข้อมูลมาประกอบ ส่วนนี้อ่อนแอมาก แล้ว เวลาเสนอผลงานวิจัยที่มาหลายครั้ง ซึ่งจะไม่พบการ วจัยเชิงสถาบันในลักษณะกว้างและลึกและต่อเนื่อง ซึ่ง ส่วนมากจะทำได้เป็นวิจัยส่วนบุคคลทำเรื่องที่เราสนใจ ไม่ ว่าคนอื่นจะสนใจหรือไม่ก็ตาม ถ้าเราสนใจเสียอย่างเรา จะทำ มันจึงกระจัดกระจายไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นประโยชน์เป็นฐาน ในการพัฒนา ของระบบโดย ครงได้ เมื่อพุดมาถึงจุดนี้ก็เพื่อจะเน้นให้เห็นประเด็น สำคัญ ของการ วจัยกับ การพัฒนา การศึกษาใน 2 ด้าน คือในค่าน ไปสร้างแห่ง องค์ความรู้ ให้บังเกิด ความก้าว หนทางวิชาการแล้วเราใช้ผลความก้าวหน้าทางวิชาการ นั้นไปกระทำภารกิจทางค่านการสอน การวิจัยให้มาก ขึ้น เป็นการขยาย body of Knowledge หรือพรม

แดนแห่งความรู้ เป็นการสร้างความเป็นเลิศทางวิชา การ กับส่วน 2 เป็นส่วนของการวิจัยที่ประยุกต์ผลไป สู่การพัฒนาค่านการศึกษาเองโดยตรง ในลักษณะที่ใช้ ผลงานวิจัยค้นคว้าเพื่อ การตัดสินใจ ในการ วางนโยบาย การวางแผน การพัฒนาปฏิรูปการศึกษาเอง ผมถือว่า ทั้ง 2 ด้านเป็นการกิจการวิจัยที่สำคัญ นักวิจัยในแวด วงศึกษาศาสตร์ ครูศาสตร์ จะต้องใช้ความเพียรพยายามในการที่จะสร้างงานวิจัยในค่านเหล่านั้นขึ้นมาให้สังคม ไทย สามารถใช้ประโยชน์ได้สมบูรณ์และเพียงพอขึ้น ไม่มีระบบการศึกษาใดที่จะพัฒนาไปได้กับปัญหาของคน เองไปได้ ถ้าปราศจากงานวิจัย ค้นคว้าที่จะสร้างพื้น- ฐานทางวิชาการที่เข้มแข็ง ผมอยากเรียนฝากข้อคิดและ ประเด็นเหล่านั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการ วจัยกับ การวิจัยไว้แต่เพียงเท่านี้ วันนี้นะผมกินเวลาให้ เป็นเวลา 1 ชั่วโมงเต็ม โดยเหตุผลส่วนตัวก่อนนี้แก่แล้วพุดยาว ไม่ค่อยได้ โดยเหตุผลส่วนรวมรู้สึกว่าเป็นวงวิชาการ นั้นการสังสรรค์ทางความคิดโดยที่ทุกๆ คนมีส่วนร่วม สัมมนา มีส่วนแสดงนั้นจะมีส่วนสำคัญกว่าเอาคนเดียว มานั่งพุด แล้วก็ตีหัวเข่าก็คือ โดยไม่ให้โอกาสผู้ที่มี ส่วน ผมมีประสบการณ์ตรงที่ว่าผมสอนหนังสือแล้วไม่ ยอมเลิก ทั้งๆ ที่ต้องไปสอน 6 โมงถึง 2 ทุ่ม เพราะ ไม่ยอมใช้เวลาราชการไปสอน ผมว่าผมเรียนจากนิสิต ที่เรียนระดับปริญญาโท-เอก มากกว่าที่ผมไปสอนเขา และผมเชื่อว่าในแง่ของการบริหารหลายเรื่อง ที่ผม ยังพุดกันสมัยอยู่บ้างเพราะ โอกาสผม ได้สัมผัสโดยตรง ได้สังสรรค์ทางความคิดกับคนรุ่นใหม่ ๆ เลยทำให้ไม่มี ช่องว่างระหว่างวัยเท่าไร และที่สำคัญที่สุดคือ ช่อง- ว่างระหว่างความคิดมันเป็นจุดอ่อนของการศึกษาไทย เพราะฉะนั้นในทุกครั้งทุกโอกาสที่ได้พบกัน ผมไม่ อยากรให้มีช่องว่างทางความคิดแล้วไม่อยากจะให้ความคิด เป็นทางสายเดียวอยากให้ความคิดมันเป็นทางเชิงปฏิ- สัมพันธ์มากกว่า ผมก็ทำอะไรไปอาจจะเซย อาจไม่ถูก

แต่ถ้าได้ฟังความคิดของหลาย ๆ คน ส่วนที่ถูกกีดไป ส่วนที่ผิดก็ไม่ใช่ไร เราก็มาช่วยกันให้เกิดความคิดที่กว้างไกล และสามารถถกถวงความคิดที่กว้างไกลอันเป็นผลส่วนรวมทางความคิดไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น ก็ขอเวลาในส่วนนี้ให้ผู้ร่วมสัมมนาทุกคน ผมยินดีที่จะเป็นผู้นำอภิปรายในภาค 2 ต่อไป อาจเป็นคำถาม ข้อเสนอแนะ ข้อวิจารณ์ได้ทั้งสิ้น ขอเรียนเชิญได้ทุกคนเลยครับ

ถาม ท่านอาจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสะอ้าน ท่านที่เคารพอย่างยิ่ง ท่านที่มาพูดครั้งนี้ท่านบอกว่าท่านมองไปข้างหน้า 15 ปี ท่านเหลือเวลาเป็นปลัดทบวงไม่เกิน 7 ปี หรือ 8 ปี เมื่อท่านมองไปข้างหน้า 15 ปี คนที่จะเข้ามาเป็นปลัดทบวงต่อไปก็ถึงมืองานที่ท่านทำไปแล้วประมาณ 5 ปีจะเสร็จ ซึ่งคิดว่าแผนนี้เป็นแผนที่เรากลัว เมื่อคนใหม่เข้ามาจะไม่ยอมรับของเก่า ผมจะพูดแต่เพียง 15 ปี อุดมศึกษาในประเทศไทยจะมีสถานภาพเป็นอย่างไร เมื่อมองเช่นนี้ก็คงมองปัจจุบันเสียก่อนว่าอุดมศึกษาเป็นการศึกษาในระดับที่ 3 หรือระดับ 4 ก็ตามถึรานับอนุบาลอันที่ 1 ประถมอันดับที่ 2 มัธยมอันดับที่ 3 และอุดมศึกษาอันดับที่ 4 หรือจะตัดอนุบาลไปรวมกับประถมก็ทำให้อุดมศึกษาเป็นอันดับที่ 3 แล้วแต่จะใช้การศึกษาในระดับที่ 3 มันมีปัญหามาตั้งแต่หลายสิบปีแล้ว ตั้งแต่การปฏิรูปการศึกษาแล้วว่า เอกภาพการของไทยมันไม่มีไม่ได้อยู่ที่ไหน สมัยก่อนตอนหนึ่งไปอยู่กระทรวงมหาดไทย ตอนที่ 2 อยู่กระทรวงศึกษา ตอนที่ 3 อยู่ทบวงมหาวิทยาลัย แล้วแต่ เมื่อมาถึงขณะนี้ ตอนที่ 3 บางส่วนอยู่ที่กระทรวงศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษา ก็พยายามสร้างตอนที่สามให้เติบโตเท่ากับทบวง มหาวิทยาลัย เมื่ออยู่หลายที่ ก็ทำให้อำนาจในการดูแล จึงทำให้มองไม่เห็นระดับอุดมศึกษา ไม่สามารถอยู่ในหลังคาเดียวกัน

ได้อย่างไร ในเมื่อท่านได้วางแผนไว้ ก็ไม่สามารถจะมองในลักษณะไปด้วยกันมันเป็นการย้อนกันไป แ่งกันไป ท่านมองจุดนี้แล้วก็คอยอย่างไรครับ

ตอบ ในเบื้องต้นที่สุคนะครับ แผน 15 ปีไม่ได้ใช้เวลา 5 ปีทำ ตามกำหนดจะเสร็จในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2532 ที่จะเสร็จได้เพราะว่าบริษัท ของเรานี้ เราทำทัน Information กับ Imagination คู่กันไป โดยขณะนี้เรื่องวิจัยนั้นได้จ้างให้นักวิจัยมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ตามข้อกำหนดของเราเข้ามาโดยเราไม่ได้ทำเองเลย เขียวใหม่ก็ได้มีโครงการหนึ่ง ซึ่งรัฐศึกษามี 7 มหาวิทยาลัยได้ทำซึ่งโครงการมีทั้งหมด 23 โครงการ ผลในส่วนนั้นเราได้คือนักวิจัยที่รับทำวิจัยไปแล้วต้อง ได้ตามกำหนดก็หมดภาระไป นั่นคือทฤษฎีที่ทำให้แผนนี้เป็นของทุกคน ไม่ใช่กรรมการวางแผนมางั่งทำเองอยู่ทั้งหมด แล้วก็ผูกขาด ส่วนที่ 2 เป็นเรื่องการทำแผนคู่ขนานไปกับเรื่องข้อมูล อันไหนมีข้อมูลเพียงพอ บางประเด็นแล้วก็ว่าไป อันไหนไม่มีก็เอาไว้ก่อน ส่วนนี้เราได้คิสรรณนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาประจำโครงการอย่างน้อยครึ่งเวลาที่เข้ามาทำงานด้วย บางคนเต็มเวลาอย่างน้อย 20 คน คณะกรรมการชุดนี้ทำงานกับผมได้มีการพบปะกันเป็นประจำทุกสัปดาห์ ทุกวันพุธ บางครั้งก็ประชุมแบบเข้มข้นในวันสุดสัปดาห์ด้วย เราทำทำรุดหน้าไปเร็ว จนขณะนี้เค้าโครงของแผนเห็นแล้วเพียงแต่ขอข้อมูลบางอย่างมา Public ในประเด็นที่คัมพที่อาจารย์ได้พูดถึงแผนอันยวนี้ สมมุติถึงว่าทำแผนที่ได้ผู้บริหารที่เปลี่ยนบ่อย เขาจะ Impiment แผน หรือ เพราะทุกคนที่มาก็อยากจะทำอะไรที่เป็นความคิดส่วนตัว คนที่เปลี่ยนบ่อย ของผมก็คือ รัฐมนตรี ถ้าไปคุยกับทบวง ซึ่งมีฝ่ายอยู่อันหนึ่ง ถ้าเข้าไปค้ำข้าง เป็นชื่อรัฐมนตรี ก็อันชวเป็นชื่อปลัดทบวงทั้งทบวงมาตั้งแต่ปี 2515 ถึงปัจจุบัน ย่างเข้าปีที่ 16 มีรัฐมนตรี 10 คน มีปลัดทบวงคนที่ 3 และกำลังจะมี

วิ ก็ไม่สามารถจะ
 ร้อยกันไป แ่งกัน
 รับ
 15 ปีนี้ไม่ได้ใช้
 เดือนสิงหาคม พ.ศ.
 ของเรานี้ เราทำค่าน
 กันไป โดยขณะนี้
 ทยาลัยต่าง ๆ ตาม
 ได้ทำเองเลย เขียน-
 ว่ามี 7 มหาวิทยาลัย
 ราชการ ผลในส่วนนั้น
 ล้วนต้อง ได้ตามกำหนด
 ให้นำให้แผนนี้เป็นของ
 ภา่งทำเองอยู่ทั้งหมด
 ้องการทำแผนคู่ขนาน
 เพียงพอ บางประเด็น
 ก่อน ส่วนนี้เราได้คัด
 กิ่ง ๆ มาประจำโครง
 งานด้วย บางคนเต็ม
 มการชุกันทำงานกับผม
 สปีคท์ ทุกวันพุธ บ่าย
 วันศุกร์สปีคท์ด้วย เราก็
 ีโครงสร้างของแผนเห็นแล้ว
 ublic ในประเด็นที่ตีมาก
 สมมุติถึงว่าทำแผนที่
 ว่าจะ Impiment แผน
 ว่าจะทำอะไรที่เป็นเครดิต
 ้องผมก็คือ รัฐมนตรี
 อยู่นั้นหนึ่ง ถ้าเข้าไปค่าน
 ะชาเป็นชื่อปลัดทบวงทั้ง
 ุบัน อย่างเข้าปีที่ 16 มี
 วงคนที่ 3 และกำลังจะมี

คนที่ 13 เวิร์ ๆ นี้อาจจะเป็นคนเดิมก็เขียนชื่อใหม่อยู่ที่
 หรือไม่เป็นคนเดิมก็ต้องเขียนชื่อ เพราะฉะนั้นส่วนที่
 ผันแปรมากก็คือระบับนโยบาย ที่รัฐมนตรีเปลี่ยนบ่อย
 รัฐบาลอยู่ไม่ถึง 2 ปี อันนี้ต่างหากที่เป็นปัญหาหนัก
 ใจ สำหรับข้าราชการประจำนั้นผมมีความหนักใจน้อย
 กว่าเพราะว่าใครเข้ามาเป็นปลัดทบวง อำนาจหน้าที่
 ของทบวงมี 7-8 อย่าง ก็เป็นอย่างนั้น ไม่ได้เปลี่ยน
 เพียงแต่ใครมีศิลปะของการทำหน้าที่ 7-8 อย่างให้เกิด
 ผลได้คั้นนั้นเป็นศิลปะไม่อาจสามารถเปลี่ยนหน้าที่ทบวง
 ได้ หน้าที่ทบวงก็อย่างนั้น กฎหมายได้ตราไว้ แผน
 ก็เหมือนกันถ้าเราวางแผนที่ดีไว้ แต่แผนระยะยาวนั้น
 ไม่ใช่แผนที่จะลงรายละเอียด แต่จะเป็นแผนที่ทิศทางที่
 บอกทิศทาง เมื่อเป็นแผนที่บอกทิศทางแต่ละช่วงแผน
 ก็จะทำแผนเฉพาะช่วงอีกที แต่ว่าแผนที่ทิศทางจะเป็น
 ทั่วทั้งกำหนดทิศทางไว้ให้ซึ่งแน่นอนแผนนี้ไม่ว่าแผน
 อะไรหมด มันจะต้องปรับปรุงได้ตามสภาพและตามสมัย
 มันไม่สามารถยืนตายตัวอยู่ได้เป็นที่แน่นอน แต่เกี่ยว
 มันมีเรื่องบางเรื่อง ซึ่งถ้าเราไม่ทราบทิศทางระยะยาว
 ไว้มันจะกวัดแกว่งและสิ่งเหล่านั้นมันจะไม่เกิดขึ้น
 เพราะไม่สามารถพัฒนาได้ในแต่ละช่วงแผนเป็นการ
 เฉพาะ ตัวอย่างเช่น ถ้าเรารู้แล้วว่าทางเศรษฐกิจใน
 15 ปีข้างหน้าเป็นนิคส์ แน่แน่นอนการเดินทางไปสู่นิคส์การ
 พัฒนากำลังคนต้องเปลี่ยนแปลงเยอะทีเดียว เราต้อง
 Provai ทิศทางไว้ เหมือนกับกระทรวงสาธารณสุขจะ
 ต้องมี health for all by the year 2000 สุขภาพดี
 ทั่วหน้าในปี 2000 ก็คือในปี 2543 พอบอกว่าเป็นคือ
 เป้า สาธารณสุขต้องเดินทุกทางเพื่อไปสู่เป้า แผนก็
 จะบอกแต่เพียงว่าการเดินไปเป้าหมายนั้นจะเดินไป
 อย่างไร ทางกันนั้นไปอย่างไร เราก็บอกว่า เราก็ม่า
 ผลิตกำลังคนเขาก็มาทบทวนกันว่าเราจะผลิตทันตแพทย์
 ให้ไปตาม health for all by the year 2000
 เราผลิตได้พอหรือยัง บุคลากรกันนั้นเราจะผลิต

อย่างไร นอกจากระบบบริการ ผมก็ว่าเหมือนกัน
 แผน 15 ปีก็จะเป็นอย่างนี้ถ้าเศรษฐกิจบอกเราว่า 15
 ปีเราเป็นนิคส์ ตัวอย่างก็คือว่าเราจะบรรลุนิคส์ในด้าน
 อกุมศึกษาจะอย่างไรบ้าง หรือใน 15 ปี จุดหมาย
 จะต้องให้เมืองไทยพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีได้ โดย
 อาจไม่ได้สมบูรณ์ แต่ได้ในสถานะที่ว่า ลอกและเลียน
 โดยไม่ต้องส่งชื่อทำเองโดยไม่ซื้อ ซึ่งเป็นไม่ได้ ใน 15
 ปี เป้าหมายในด้านการศึกษาก็จะออกมาซึ่งจะต้องมา
 พูกรันว่าอกุมศึกษาจะอย่างไรที่จะช่วยให้ ไทย พึ่งตน
 เองทางวิทยาศาสตร์ได้ในการลอกเลียนและผลิตในประเทศ
 โดยไม่ต้องส่งจากต่างประเทศ โดยยังไม่ต้องถึง
 ชั้นสร้างเองคิดใหม่ ในลักษณะอย่างนี้คือลักษณะ
 ของแผนยาว ลงรายละเอียดไม่ได้ เช่นจะตั้งคณะวิศวะ
 5 คณะ ตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ 10 แห่ง ไม่ใช่ มันจะ
 บอกแต่เพียงว่าความต้องการในอนาคตด้านต่าง ๆ นี้จะ
 ทำให้ออกมศึกษามีทิศทางการพัฒนาไปอย่างไร แต่แล้ว
 พอถึงช่วงแผน 5 ปี จะต้องเอาแผนหลัก 15 ปี มา
 ทำแผนลงรายละเอียดอีกที ก่อนนั้นละครับก็ปรับแผน
 ไปตามสภาพ ด้วยลักษณะเช่นนั้น มันจะไม่กระทบมาก
 หนักว่า ใคร เข้า มา เป็น ปลัด ทบวง หรือ ใคร เข้า มา เป็น
 รัฐมนตรีก็ตาม เพราะมันเป็นแผนที่ทิศทาง เป็นแผน
 ะบับมหภาค ไม่ใช่จุดภาคเป็น tentative plan แต่ไม่
 ี operational plan ซึ่ง operationsl plan จะต้อง
 มาทำกันในแต่ละช่วงอีกที ซึ่งอย่างนี้อาจารย์สุวัณท์คง
 สมบายใจขึ้นว่าไม่ใช่เป็นแผนอย่างลักษณะที่เคยเป็น อีก
 ประเด็นหนึ่งที่ผมค่อนข้างจะมั่นใจว่าแผนนี้ถ้าสำเร็จ
 การแปรเปลี่ยนไปตามสภาพตัวคนคงจะน้อยลง ก็คือ
 เราจะทำแผนนี้ให้เป็นแผนของทุกคน ให้เกิดการเห็น
 พ้องและยอมรับจนกระทั่งไม่เป็นแผนของคนใดคนหนึ่ง
 วิธีการของเราคือว่าวิธีการทำทุกขั้นตอน จะทำ ให้เกิด
 การเห็นพ้องให้ผู้ที่พร้อมใช้แผน ได้มีส่วนตัดสินใจเป็น
 ันตอนไปเรื่อย ๆ เช่นเราเริ่มประเด็นแรก เรามี con-

sultative ไปแล้ว เชิญอธิการบดี รองอธิการบดี และ
 เชิญสภานักศึกษามานอกสังกัดด้วย คือเอาทุกฝ่ายมา
 นั่งคุยว่าแผนนี้ไปไหนไหน ทำให้แผนนี้เป็นส่วนของ
 ระบบ อย่าให้เป็นของนายคนใดคนหนึ่ง ผมคิดว่าอัน
 นี้เป็นสิ่งที่เราทำ แต่ปัญหาที่ 2 คือเป็นปัญหาในเรื่องที่
 แผนที่อยู่ในสภาพของระบบที่ไม่มีเอกภาพ อาจารย์
 สุวัฒน์ เน้นคำเอก ภาพนี้ว่า เกี่ยวนี้ อุดมศึกษา มัน
 กระจุกกระจาย ส่วนใหญ่อยู่กับทบวงส่วนหนึ่ง เช่น
 เทคโนโลยี อาชีวะ อยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ แล้วก็ยัง
 มีอุดมศึกษาอยู่กับ กระทรวง ทบวง กรมอื่นอีก ถามว่า
 แผนนี้จะเข้าไปครอบคลุมได้ถึงไหม และสิ่งเหล่านั้น
 ไม่ได้ครอบคลุม เขาก็มีแผนของเขา เขาก็ว่าของเขา
 ไป มันจะทำให้แผนนี้ไม่เป็นผลหรือไม่ขอแบ่งก่อนนะ
 ครับ อุดมศึกษาที่อยู่กับทบวงที่ไม่มีหน้าทิวการศึกษา
 ส่วนนั้นผมไม่ห่วงเท่าไร เพราะอุดมศึกษาส่วนนั้น
 เป็นอุดมศึกษาเฉพาะกิจ จัดขึ้นเป็นการเฉพาะกลุ่มและ
 เขามุ่งผลิตและพัฒนาคน เพื่อตอบสนองความต้องการ
 ของกระทรวง ทบวง กรมนั้นเป็นการเฉพาะ และ
 บุคลากรประเภทเหล่านั้นโดยปกติก็ผลิตไม่ได้ใน
 ระบบปกติ เช่น อุดมศึกษาในกระทรวงกลาโหม เช่น
 โรงเรียนนายร้อย นายเรือ นายเรืออากาศ และมีวิทยา-
 ลัยอื่น ๆ พอสมควร ในกรณีนั้นมันไม่สามารถผลิต
 บุคลากรในระบบปกติได้ จำเป็นต้องให้เขาผลิตของเขา
 เองตามความต้องการของเขาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากจะ
 ละทิ้งระบบมาทำงานกับการบินไทย หรือกรมเจ้าท่า
 เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะทหารเรืออยู่กรมเจ้าท่าเยอะ
 ทหารอากาศบิน ไปบิน มาออกมา บินพาณิชย์ ซึ่งเป็นผล
 ผลิตได้ ความจริงว่าไม่ว่าจะเอาเขามาอยู่ในแผนหรือ
 ไม่ ไม่เป็นปัญหาเพราะการผลิตนั้นจำกัดวง จำกัดใช้
 จำกัดหน่วย ไม่ใช่ทั่วไปจะมีปัญหาแต่เพียงกลุ่มหรือ
 แม้แต่มหาวิทยาลัยสงฆ์ก็ไม่มีปัญหา เพราะว่าเป็นเฉพาะ
 กิจ มีกรรมการคณะกรรมการการศึกษาของสงฆ์แล้วเพื่อ

การศึกษา แล้วจึงตีออกมาทำงานแข่งกับเราบ้างคง
 ไม่มาก ส่วนที่จะเป็นปัญหานั้นคงจะเป็นอุดมศึกษาทั่ว
 ไป ที่อยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข
 สาธารณสุขมีวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงศึกษาธิการมี
 วิทยาลัยครู เทคโนโลยี อาชีวะ ในระบบทั่วไป กระทรวง
 ที่มีอุดมศึกษาทั่วไป ทั้ง ๆ ที่เริ่มต้นจากการศึกษา
 เฉพาะกิจ สาธารณสุขต้องการจัดการศึกษาพยาบาล
 เพราะมหาวิทยาลัยไม่สนใจมาก่อน มหาวิทยาลัยไม่เคย
 มีประเด็นการสอนพยาบาลในมหาวิทยาลัย ฟังว่ามี
 ตอนหลังเป็นมรดกตกทอดต่อเนื่องกันมา กรณีนี้เรา
 ได้เอาเข้าร่วมแผนก็คือว่า ในการศึกษาข้อมูลเพื่อประ-
 กอบการตัดสินใจ และในการทำแผนหลักเราจะคลุมถึง
 สถาบันหลักเหล่านั้นด้วย แต่คลุมเชิงแผน ให้เห็นว่าไม่
 ใช่เชิงบริหารให้เห็นว่าการผลิตบัณฑิตสาขาเหล่านั้นอยู่ที่
 ไหนอีก และถ้าอุดมศึกษาสังกัดทบวงจะผลิตสิ่งเหล่านั้น
 จะต้องเหลียวมองระบบเหล่านั้นอย่างไร แต่ไม่ใช่บริ-
 หารเป็นเรื่องของการนำเข้า และกระทรวงเหล่านั้นอาจ
 จะไม่มีแผนการพัฒนา จนกระทั่งอาจจะเกิดผลกระทบ
 เช่น คนอาจจะมองว่า ถ้าสหวิทยาลัยกฎหมายใหม่ออก
 ถ้าไม่โดนยุบสภาเสียก่อน อาจจะให้เกิดกฎหมาย
 8 แห่ง โดยเป็น 8 นิตยบุคคล มันจะมีผลกระทบ อัน
 นั้นนะครับมันเป็นปัญหาทางการบริหาร แต่ถ้าพูดถึง
 ปัญหาทางแผนจริงๆ การกระจายกันอยู่หลายแห่งถ้า
 ทำให้สามารถสร้างเอกภาพทางนโยบายและแผนได้
 ไม่จำเป็นต้องอยู่สังกัดเดียวกัน ผมยกตัวอย่างว่า
 ถ้ารัฐบาลที่แล้วตั้งรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการศึกษาจาก
 พรรคเดียวกัน เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา-
 ธิการ รัฐมนตรีทบวงและรัฐมนตรีที่กำกับสภา
 การศึกษาแห่งชาติมาจากพรรคเดียวกัน เอกภาพ
 เชิงนโยบายก็จะเกิด แต่รัฐบาลเลือกตั้งจะให้รัฐมนตรี
 ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจาก 3 พรรค อย่างที่แล้วมา
 พรรคราษฎรภิเษม พรรคประชาธิปัตย์เต็มที่หน่อย

กง
ทัว
สุข
รมี
ระ-
ษา
บาล
ม้เคย
งว่ามี
ในเรา
ประ-
ถมถึง
ว่าไม่
นี้อยู่ที่
หลาน
รับริ-
อันอาจ
าระทบ
ม้ออก
ว่าทาลัย
ทบ อัน
ว่าพูดถึง
ยแห่งคำ
แผนได้
วอย่างว่า
ยามาจาก
งศึกษา-
ากับสภา
เอกภาพ
วิรัฐมนตรี
างที่แล้วมา
กิมที่หน้อย

พรรคกิจสังคมทบทวนอย่างนี้ เอกภาพทางนโยบายก็ไม่
เกิด เพราะว่ามาจากคนละพรรคผมว่าปัญหาที่เป็น
ปัญหาบริหาร แต่ถ้าเราแก้ไขปัญหาไปใช้การปรับโครงสร้าง
สร้างเพื่อว่าโครงสร้างก็แล้ว ถ้าโครงสร้างมีเอกภาพ
เสียแล้วปัญหาหมดไป ก็คือรวมเอาอุดมศึกษาทั้งหมด
ในระดับปริญญาตรียกเว้นการศึกษานอกระบบ เฉพาะ
กิจ เฉพาะกลุ่ม มาขึ้นกับทบวงหมด คื ถ้าทำได้
โครงสร้างมันก็จะทำให้เกิดเอกภาพทางนโยบายมากขึ้น
เพราะเหมือนมันอยู่ที่เดียวกัน อันเตอร์ผู้บริหารคนเดีย
วกัน แต่ถ้าโครงสร้างนั้นทำไม่ได้อาจจะบอกว่าโอน
ทบวงไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เหลือกระทรวง
เดียว การแก้ไขโครงสร้างครั้งนี้ ถ้าทางกันคนที่เล่น
แผน ไปพะวงมากจะไม่ได้ทำแผน เพราะการแก้ไขโครง
สร้างนี้แก้ยากมาก ถ้าเมื่อไหร่เสด็จรภาพรัฐบาลและ
การเป็นรัฐบาลผสมยังเป็นอยู่จะยาก ทั้งๆ การเป็น
รัฐบาลผสมมีทางแก้ ถ้าสนใจจะแก้ไขก็ให้พรรคเดียว
ไปดูแลทางด้าน การศึกษาทั้งหมด เขาก็ประสานกันได้ดี
ขึ้น ยกเว้นเสียแต่ว่า มันเป็นพรรคเดียวกันแต่คนละ
พวก อันนั้นลำบากเพราะเมืองไทยนี้เรื่องการเมืองมัน
แปลกคือ พวกเดียวกันอยู่คนพรรค และเผละๆ ก็
รวมกัน แต่พรรคเดียวกันคนละพวกมันคงไม่เกิด
เอกภาพมันเป็นเอกพวก อันนี้เป็นปัญหาทางการเมือง
ผมไม่เกี่ยว ผมเป็นกลางทางการเมือง เพราะฉะนั้น
พูดอย่างนี้เป็นารพูดกลางๆ เพราะฉะนั้นในส่วนนี้เรา
จะมีข้อสังเกตไว้ในแผนด้วย เป็นบทที่ว่าด้วยการนำ
แผนไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประเด็นที่อาจารย์สวัณท์พูดว่า
implement โดยที่โครงสร้างอย่างเดิม การประสาน
นโยบายและแผนจะ effective จะทำอย่างไร และ
อันนี้จะให้คณะรัฐมนตรี endorse ไว้ และเมื่อ endorse
ไว้แล้วถ้าใครจะออกนอกกรอบนอกทาง ต้องไปทบทวน
กันที่คณะรัฐมนตรี ความหวังก็ไปฝากไว้กับระดับ
นโยบายมากกว่าระดับปฏิบัติ เป็นปลัดกระทรวง 7-8

บี ไม่สำคัญ เพราะจริงๆ ตัวแปรสำคัญขณะนั้นมันอยู่
ที่ระดับนโยบาย ผมเคยมีประสบการณ์ แผน 15 ปี
ไม่ใช่ของใหม่ ตั้งแต่สมัยรัฐมนตรีท่านหนึ่งอยากจะทำ
แผน 15 ปี ก็ทำ ทำรัฐมนตรีคนใหม่ ผมอยากจะทำ
มหาวิทยาลัยเลย รอแผนไม่ได้ ชินรอแผนไม่ได้ก็
เพราะแผนออกมาอาจไม่ได้ตั้ง ในที่สุดรัฐมนตรีท่าน
นั้นไม่ได้ทำเลยแผน 15 ปี แต่ได้ทำแผนเฉพาะหน้าขึ้น
ตอนนั้นถึง 5 แห่งก็แล้วกัน เอาลงที่ภาคตะวันออก,
พิษณุโลก, โคราช, อุบลราชธานี, นครราชสีมา ก็
ว่าไป มาท่านปัจจุบันบอกว่าไม่ได้นะมันต้องมีแผนด้วย
เพราะถ้าใครจะเสนอตั้งอะไรที่ไหนถ้าไม่มีแผนมันจะรู้
ได้อย่างไรว่าเหมาะไม่เหมาะ เอายกขึ้นมาทำใหม่ แต่ว่า
ตอนนี้ไม่มีทางแล้วว่าใครจะมาหยุดเรื่องนี้เพราะ โชคดี
ไม่ได้ใช้เงินไทย คือตอนนี้เราใช้เงิน USAID ทั้งหมด
กับเงินธนาคารโลกช่วยกัน เมื่อไหร่ไม่ได้ใช้งบประมาณ
ไทย สบายครับ ผมได้เป็นประธานทำเรื่องนี้ เป็นผู้
อำนวยการการทำเรื่องนี้ ผมก็ไม่หยุด เปลี่ยนรัฐมนตรี
3 คน ผมก็ไม่หยุด เพราะผมถึงงานนี้เป็นงานวิชาการ
งานฝ่ายประจำ ผมจะทำของผมใครจะทำไมรัฐมนตรี
จะมาสั่งหยุดก็ไม่ได้เพราะว่าเรื่องนี้ทำไปแล้วมี สัญญา
ด้วย ถ้าถูกฟ้องรัฐมนตรีที่สั่งหยุดก็ถูกฟ้องด้วยนักวิจัย
ที่ถูกฟ้องก็ไม่มีเงินจะจ่าย นี่ก็ทำให้รัฐมนตรีใหม่หยุด
ไม่ได้ ผมจะไม่เป็นโจทก์ และผมก็ไม่เป็นจำเลย คน
สั่งหยุดก็เป็นจำเลยไป เพราะอันนี้ผมเชื่อว่า แผน 15
ปีนี้ คงเสร็จภายในสิงหาคมหน้า แล้วก็ขอห่วงใยการ
นำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างที่อาจารย์สวัณท์ห่วง เป็น
การห่วงใยที่ถูกต้อง ต้องห่วงเป็นที่สำคัญด้วย ก็ขอบคุณ
ที่ยกประเด็นนี้ขึ้นมา แล้วผมก็รับประเด็นไปเน้นไว้ที่
แผนด้วยแล้วข้อที่ผมนอยากจะทำคือ อย่าเอาเรื่องนโยบาย
และแผนไปผูกกับโครงสร้างบริหารมากนัก เพราะ
ถ้าผูกกันแล้วมันมันจะทำอะไรไม่ได้เลยเพราะขณะนี้
เรามีปัญหาที่โครงสร้างบริหารเราก็คิดว่าเราทำแผนให้

ดีแล้วก็อย่าตำหนิการกลไกทางบริหารบางระดับ อาจทำให้เรื่องนี้เป็นไปได้พอสมควร เรื่อยปัญหาอื่นครับ อวม ไกรจะเรียนถามว่า กรณีที่ตลาดต้องการกำลังคนจำนวนหนึ่งแล้วเราได้วางแผนที่ผลิตกำลังคนให้ทันกับความต้องการของตลาดนั้น ก็เป็นแผนเร่งด่วนที่ได้กระทำ ทั้งนี้ในส่วนกำลังคนที่เกินความต้องการของตลาด ไม่ทราบว่ามีได้มีการวางแผนเพื่อที่จะแก้ไขปัญหานี้ไว้อย่างไรหรือไม่ โดยเฉพาะกำลังคนด้านศึกษาศาสตร์ ก่อนข้างจะล้นตลาดพอสมควร เราได้มีการวางแผนแก้ไขนั้นหรือไม่ แล้วก็การแก้ไขได้วางแผนดำเนินการอย่างไร มีอะไรที่เป็นปัญหาอุปสรรคและอะไรที่เป็นปัจจัยทำให้แผนนั้นสำเร็จได้

ตอบ เรามีนะครับ เพียงแต่ว่าแผนเราสู้การวางแผนครอบครัวไม่ได้ โดยเฉพาะทางด้านครูสำหรับสาขาที่บัณฑิตงานเกินกว่าที่ตลาดจะ absorb ได้ นะครับ ในการวางแผน แต่ละช่วงเราได้มีการกำหนด นโยบายกำกับ ว่าสาขาเหล่านั้นจะไม่ขยายการผลิต และพยายามให้ลดเท่าที่ลดได้ ในส่วนนั้นมันทำชวชบไม่ได้เพราะว่าคนที่รับเข้ามาอยู่แล้วอยู่ในระบบเราต้องปล่อยให้จบไป เราไม่มีทางทำอะไรได้ เพราะฉะนั้นผลไม่เห็นทันตา เช่น เมื่อ 5 ปีที่แล้ว เริ่มจำกัดรับทางศึกษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ บางสาขาลดปริมาณลง ผลมันจะเกิดขึ้นใน 5 ปีข้างหน้ามันไม่ได้เกิดขึ้นที่ เพราะตัวบ่อนเข้าระบบมันจำกัดปีนั้นอีก 4 ปี จึงออกจากระบบ นี่คือนโยบายที่ว่าทำไม่ การผลิตบัณฑิตในบางสาขาทั้ง ๆ ที่รู้ว่าล้นถึงไม่ลดชวชบลงมาเพราะว่าคนอยู่ในระบบอยู่แล้ว ที่เราไม่สามารถทำอะไรได้ ประการที่ 2 เนื่องจากบางสาขาวิชาผมไม่พูดแต่เฉพาะศึกษาศาสตร์ ในนโยบายการจัการการศึกษาของประเทศไทยดีหรือไม่ดี ไม่รู้ แต่ถือนโยบายคู่ขนานมาตลอดก็คือ ถือเอาความต้องการของสังคมกับความต้องการกำลังคนเป็น Social Demand กับ Manpower Demand คู่กันมา

โดย Social Demand เป็นฝ่ายที่เราพยายามตอบสนองความต้องการ โอกาสของผู้ต้องการจะรับโอกาสที่เขาถนัดและสนใจเกือบจะเรียกว่าใครใคร่เรียน เรียน เราถึงได้มีการศึกษาระบบเปิดถึง 2 อย่าง เปิดแบบรามคำแหงกับเปิดแบบทางไกลของ มสธ. แล้วเมื่อระบบเปิดแล้วใครใคร่เรียน เรียน จะไปบอกว่าห้ามเรียนนั้น ห้ามเรียนนี้ เพราะกฎหมายบอกว่ารับไม่จำกัดจำนวน โดยไม่มีการสอบคัดเลือก และสาขาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนได้ส่วนมากเป็นสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ส่วนทางด้านที่เป็นกำลังคนในส่วนนี้ ถ้าเป็นมหาวิทยาลัยปิดควบคุมได้มาก เพราะมีการกำหนดโควตาการรับตามสภาพความพร้อมและขีดความสามารถของแต่ละแห่ง สาขาไหนรู้ว่าล้นมหาวิทยาลัยปิดจะไม่เพิ่ม เราพยายามลดด้วยซ้ำ สาขาไหนขาดเราพยายามขยาย ที่มีผลรวมของสองเรื่องนี้ มันมีบัณฑิตที่ผลิตสาขาเดียวกันระหว่าง บิต-เบ็ด เอกชนและวิทยาลัยครู และเทคโนโลยี มันก็ทำให้มีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ และไม่ควรจะควบคุมด้วยอยู่จำนวนหนึ่งในประเทศเสรี มีประชาธิปไตย เราไม่ใช่สังคมนิยม การที่เปิดโอกาสให้บุคคลเขาเลือกในสิ่งที่เขารักก็จะเรียนและเตรียมเขาสำหรับที่เขาจะช่วยตัวเขาได้เอง โดยไม่จำกัดสิทธิและโอกาสเกินไป นั่นเป็นความจำเป็นของสังคมประชาธิปไตย ปัญหาอยู่ตรงนี้น่ากว่าอยู่ตรงที่ว่าเราไม่ได้ให้ข่าวสารข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของเขาดีแค่ไหน อันนี้คือการแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ ครั้งหนึ่งมีการสัมมนาที่พัทยาพอบัณฑิตเริ่มว่างงาน สภาพพัฒนาฯ ก็จัดสัมมนาหลายฝ่ายก็ลุกขึ้นยืนพูดกัน บอกจะต้องปิดบางคณะ จะต้องเลิกผลิตบัณฑิตบางสาขาจะต้องยุบ ผมบอกว่าปัญหาของเรามีแต่เรื่องสกัดกันเท่านั้นหรือ แล้วใครไปทำเข้า บ้านเมืองนี้จะไกลาลง เมื่อใดก็ตามเอาโอกาสที่คนเขาได้รับแล้วคืนมาโดยไม่มีโอกาสทดแทนให้พันธมิตร การที่เมืองไทยมีปัญหาบ่อยกว่าหลายประเทศ ก็

ยามตอบสนอง
รับโอกาสที่เขา
น เรียน เรา
เปิดแบบราม-
แล้วเมื่อระบบ
กห้ามเรียนนั้น
มีจำกัดจำนวน
หาวิทยาลัยเปิด
มนุษยศาสตร์
เป็นมหาวิทยาลัย
าโคว์ทำการรับ
ของแต่ละแห่ง
เราพยายาม
ย ที่มีผลรวม
โยวกันระหว่าง
าคโน อาชีวะ
มควรระกวบ-
ปประชาธิปไตย
บุคคลเขาเลือก
รับที่เขาจะช่วย
สเกินไป นั้น
ปัญหาอยู่ตรง
้อมูลเพื่อประ-
้อการแนะแนว
งมีการสัมมนา
า ก็จัดสัมมนา
องบิตบางคณะ
ผมบอกว่า
อ แล้วใคร
้ตามเอาโอกาส
ทดแทนให้พึง
ายประเทศ ก็

เพราะเมืองไทยจักรบบอกุมศึกษาที่เบ็ด ให้คน มีทาง
เลือก ถึงแม้จะไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุดที่เขาพึงประสงค์ก็
คาม เปิดโอกาสให้คนมีทางเลือก เราจึงไม่มีปัญหาเรื่อง
ที่นักศึกษาศึกษาเข้ามาเกิน ขบวนการเรียกร้อง ให้ขยายสถานที่
หรือตั้งมาเพียงเหมือนสมัยก่อนเราโดนมาแล้ว เราต้อง
ทำอย่างรีบร้อนมากที่นั่นแล้วก็เพราะระบบของเราใน
ด้านหนึ่งเราพยายามคุมสิ่งที่เป็นกำลังคน ถ้าขาดแล้ว
จะอันตราย ถ้าขาดหมอ, ขาดวิศวกร พัฒนาไม่ได้มาก
ส่วนนี้พยายามทำอย่าให้ขาดทั้งที่ขาดอยู่บ้าง ส่วนที่เกิน
พยายามให้ข่าวสารเขาว่าถ้าเรียนสาขานั้นสาขานี้แล้วภาวะ
การไ้งานจะเป็นอย่างไร โอกาสการจ้างงานจะเป็น
อย่างไร โอกาสความก้าวหน้าจะเป็นอย่างไร สิ่งนี้ต่าง
หากที่อุดมศึกษาเราไม่ได้ทำอะไรมา ผมมีความเชื่อว่า
ถ้าใช้นโยบายส่งเสริมโดยให้ข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้อกับ
เขา พวกนิสิต นักศึกษา เขาปรับตัวได้เร็วกว่าพวก
อาจารย์ อาจารย์สอนอย่างนั้นมา 10 ปีให้ไปสอนอย่าง
อื่นสอนไม่ได้ แต่นิสิตนักศึกษาปรับตัวได้และผมเผ้า
พฤติกรรมปรับตัวนำขึ้นชมในรอบ 5 ปี พอเขาว่า
ศึกษาศาสตร์ว่างงานมาก ผู้ที่สมัครเข้าเรียนในสาขานี้
ลดลงทันตาเห็นแล้วก็ไปโป่งในสาขาวิชาที่ตลาดต้องการ
เช่น บริหารธุรกิจ อย่างนั้นเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด พอ
เศรษฐกิจมันขึ้นที่นั่นแหละว่าเรื่องของการท่องเที่ยวบม
เรื่องของธุรกิจทางบ้านโฆษณา ประชาสัมพันธ์ บม
เด็กแห่มาเรียนนิเทศศาสตร์ 1 : 50 ส่วนแพทย์ 1 :
10 ถามว่าทำไม เพราะสังคมไทยเป็นสังคมนิเทศศาสตร์
ขึ้นเยอะ เพราะอาชีพนี้เรียนจบแล้วทำได้สารพัดทำ
ทางด้านท่องเที่ยวก็ได้ ธุรกิจโฆษณาก็ได้ประชาสัมพันธ์
ก็ได้ วิทย์ก็ได้ โทรทัศน์ก็ได้ หนังสือพิมพ์ก็ได้ หรือ
อย่างน้อยที่สุดทาง ไปสู่การาก็ไปได้มากกว่าคนอื่นเขา
ในสาขานี้เอาเด็กเก่ง ๆ ไปเรียนทั้งนั้น การเรียน
นิเทศศาสตร์ได้คนเก่งทั้งนั้น หัวกะทิ ถามว่าใครเป็นคน
ไปบอก ผู้เรียนเขาบอกว่านิเทศศาสตร์จะป้อปูล่าขึ้น

พวกเด็กเขาไหวตัวได้เร็วกว่าเรา เคียวนี้พวกที่อยู่ใน
ศึกษาศาสตร์ก็รู้อยู่บางเมเจอร์เด็กจะไม่เรียนอยู่แล้ว
อาจารย์จะไม่มงาน เพราะฉะนั้นผมมองจริง ๆ แล้ว
อย่าไปห่วงอะไรมาก แผนที่ดีไม่ใช่แผนควบคุมหรือ
สกัดกั้น แผนที่ดีคือแผนส่งเสริมแต่ส่งเสริมให้ถูกต้อง
ให้ข่าวสารที่ดี ให้เขาเข้าใจ ให้เขาคิดสนใจได้ ไม่มี
ใครละกรับ เรียนแล้วอยากไปว่างงานถ้าเขารู้แล้ว ถ้า
เรียนไปแล้วว่างงาน ยกเว้นเขารักจริงเขาเห็นช่องทาง
จริง กลับมาในเรื่องครู ครูนั้นเข้าอยู่ในระบบแล้วปรับ
ไม่ทัน มันมีสาเหตุที่วงการศึกษาคิดไม่ได้คาดการณ์ล่วงหน้า
นานพอ เพราะสมัยหนึ่งถึงเราขาดครูเราก็เร่งผลิต
หลักสูตรระยะสั้น จาก ป.ป. ลดมาเหลือ ป.กศ. ป.ม.
ลดลงมาเหลือ ป.กศ. สูง เพราะเราคิดว่าประชากรใน
วัยเรียนของเราจะเพิ่ม ชวบชวบเอาเข้าจริงการวางแผน
ครอบครัวเขาทำได้ดีกว่าลดลงจาก 3.2 จนเหลือหนึ่ง
กว่า ขณะนี้โรงเรียนประถมศึกษาบางโรงเรียนว่างจะ
ทำอะไร ยุบรวมโรงเรียน เพราะโรงเรียนเกิน ครู
กับเด็กจะเท่ากัน อันนี้ต่างหากอัตราขยายตัวของ
ครูในอัตราตำแหน่งที่จะต้องมีส่วนต่อเด็กมันลด
ลงโดยเฉพะระดับประถมศึกษามันมีผลมากเลย ในที่
สุดเราเคยคาดการณ์ไว้ก่อนจะรับหน้าว่า อัตราครูจะเยอะ
ความจริงไม่เยอะ อัตราครูเท่าไม่รู้อะไรจะทำอะไร ประ
ถมศึกษาจึงหาเรื่องสอนอนุบาล ทั้งๆที่ไม่ใช่หน้าที่ ที่
นี้มาถึงมัธยม นี้กว่าอัตราตำแหน่งจะมากขยายโรงเรียน
มัธยมไปถึงระดับตำบล นี้กว่าการขยายมากๆ จะมี
อัตราตำแหน่งครูเยอะ เอาเข้าจริงเด็กก็ไม่เรียน มีที่
ให้เรียน 50% ของคนจบ ป.6 เด็กเรียนต่อ 42%
เด็กไม่เต็ม โรงเรียนมัธยมศึกษารับเป็นรอบๆ อ่าน
หนังสือพิมพ์เมื่อเข้ากรมสงฆ์ทั้งกรมบอกว่าเด็กขาดไป
4-5 แสน ไม่รู้เอาตัวเลขไหนมา หรือ 4-5 หมื่น
อะไรนี้รับรอบ 2 ก็ไม่เต็ม เด็กไม่เรียน ถามว่าเด็ก
ทำไมไม่เรียน จบ ป. 6 แล้วไม่เรียนมัธยมศึกษา

ความยากจนครับ เพราะคนเรียมมัธยมถูกพ่อค้า 50% ถูกข้าราชการ 25% ลูกชาวไร่ชาวนาไปเรียนมัธยม 6-7% โดยทั่วไป ไม่ใช่มัธยมบางประเภท เช่น เกษตรหรือมัธยม อาชีวะ อาจมีสัดส่วนที่กว้างขึ้น แต่มัธยมสามัญศึกษาส่วนใหญ่เป็นอย่างไร เพราะเด็กไม่เรียนตามอัตราที่เราคิดไว้ อัตราค่าเล่าเรียนก็ไม่เพิ่ม เบี้ยที่ผลิตไว้สมัยหนึ่งคาดว่าเมื่ออัตราค่าแห่งมันไม่ไปตามเป้า แต่ฝ่ายผลิตปรับตัวไม่ทัน ภาวะการว่างงานก็เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นในเรื่องแผนเราคงจะดำรงนโยบายคู่ขนานระหว่างความต้องการของสังคมกับความต้องการกำลังคน แต่เราคงจะต้องให้เรื่องกำลังคนไม่ขาด เรื่องความต้องการของสังคมนั้นคงจะต้องให้ข่าวสารข้อมูลในการตัดสินใจที่ดีกว่านี้ ให้เขาเลือกและขณะนี้มีโครงการที่ทบวงทำกระทรวงศึกษาธิการก็ทำในระดับที่ต่ำกว่าอุดมศึกษาคือโครงการอาชีพอิสระ ขณะนี้ความล้มเหลวของอุดมศึกษานั้น เป็นความล้มเหลวส่วนหนึ่งตรงที่ว่าค่านิยมของการเรียนอุดมศึกษานั้น กับการมีงานทำนั้นต้องบรรจุเข้ารับราชการหรือเป็นลูกจ้างเขา จึงจะมีงานทำอันนี้เป็นค่านิยมฝังแน่นในใจของคน ถ้าเมื่อไหร่จบเป็นบัณฑิตแล้วไม่ได้บรรจุเป็นข้าราชการหรือไม่ได้เป็นลูกจ้างกินเงินเดือนประจำสักเหมือนไม่มีงานทำ เพราะฉะนั้นมันต้องมาเปลี่ยนแปลงค่านิยมกันด้วยว่าอุดมศึกษาผลิตคนออกไป ไม่ใช่ไปเป็นลูกจ้างหรือบรรจุเข้ารับราชการเท่านั้น แต่เรื่องของการไปเป็นผู้ประกอบการออกไปดำเนินอาชีพอิสระ เป็นอีกช่องทางหนึ่งซึ่งควรจะเน้นเป็นพิเศษ ตอนนั้นเรื่องนี้พูดกันเป็นนามธรรมมานานถึง 2 แผนแล้ว อาชีพอิสระไม่รู้คืออะไร ขณะนี้ทบวงทำให้เป็นรูปธรรมเราทำอย่างไร เรามีโครงการ 3 ปี ได้เงินมาแล้วตอนนี้ ก็คือเราจะเอาจากผลผลิตมาหากระบวนการผลิต เพราะเราจะไปแก้ กระบวนการผลิตเพื่อจัดเตรียม คนให้เมื่อผ่านกระบวนการ ไปแล้ว ให้พร้อมไป ทำอาชีพอิสระพร้อมกับ

มหาวิทยาลัยไหนมหาวิทยาลัยไหนก็ไม่ฟัง ถ้าไม่มีตัวอย่างเป็นรูปธรรม เราก็เอาใหม่เอาจากผลผลิตโยงเข้าหากระบวนการผลิตก็คือเราไปจับที่ควมบัณฑิต เราจะทำการศึกษาเริ่มใน 5 จังหวัด โดยใช้ฐาน 5 แห่ง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็น 1 แห่งใน 5 เพราะเราเริ่มที่ต่างจังหวัดหมด เริ่มจากเชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลามศว. บางแสน แล้วก็มีการปกครองปรุ

ถาม อยากเรียนถามท่านอาจารย์ว่า ประเทศไทยมีการขยับเขยื้อนกำลังคนไว้หรือไม่ หรือว่ามีอยู่แล้วบ้างที่ผมอาจจะไม่ทราบ อยากเรียนถามท่านอาจารย์ เพราะว่าข้อมูลเหล่านี้อาจจะเป็นตัวหลักที่จะทำให้การสร้างคนเข้าสู่ระบบในภายหน้า

ตอบ มีในบางสาขาวิชาการและวิชาชีพ เช่น ทำไม้ ผมพูดได้ว่า มีวิศวะ 55 คน ต่อประชากร 1 ล้าน เพราะว่าเรามี แต่มีเฉพาะบางสาขาวิชาชีพ ไม่มีทุกสาขาในรูปที่สมบูรณ์ เข้าใจว่าขณะนี้ทางสำนักงานสถิติและทางสถาบันวิชาชีพบางแขนงเห็นความสำคัญ และเริ่มก้าวเข้ามาทำให้สมบูรณ์ขึ้น ในส่วนของทบวงมหาวิทยาลัยนั้น เมื่ออยู่ทำรัฐมนตรี คร. สิบเป็นวิศกรท่านก็สนใจมาก ก็ได้จัดตั้งให้มีการจัดทำระบบอย่างที่ว่านี้ในส่วนของทบวง เพราะฉะนั้นอันนี้ถ้าตอบก็ยังมีแต่ยังไม่สมบูรณ์และมีบางสาขาวิชาการวิชาชีพคงจะต้องร่วมกันทำให้สมบูรณ์ขึ้นเป็นความจำเป็น ประการที่ 2 คือในเรื่องการผลิตพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนอง Eastern Sea Board ในส่วนนี้ทบวงได้มีส่วนสัมพันธ์กับ Eastern Sea Board มาตั้งแต่ต้นเลย แล้วก็ได้มีการวางแผนสัมพันธ์กันมา เช่น เรื่องของการที่จะยก มศว. บางแสนขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา แล้วก็ให้เน้นการสอนสาขาวิชาบางด้านทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีให้มากขึ้น ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องการจะให้ตอบสนองต่อ Eastern Sea Board เพราะในภาคนี้ยังไม่มีมหาวิทยาลัย แต่ว่าการตอบสนองกำลังคนต่อ Eastern Sea

นักไม่ฟัง ถ้าไม่มีตัว
 ม่เอาจากผลผลิตโยงเข้า
 จับที่ตัวบัณฑิต เรา
 ัก โดยใช้ฐาน 5 แห่ง
 ่งใน 5 เพราะเราเริ่ม
 ใหม่ ขอนแก่น สงขลา
 ารนครปฐม
 ารยี่ว่า ประเทศไทยมี
 ่อไม่ หรือว่ามีอยู่แล้ว
 ากเรียนถามท่านอาจารย์
 ันตัวหลักที่จะทำให้การ
 ัก
 ะวิชาชีพ เช่น ทำไม
 ื่อประชากร 1 ล้าน
 างสาขาวิชาชีพ ไม่มีทุก
 าชณะนี้ทางสำนักงานสถิติ
 องเห็นความสำคัญ และ
 ัน ในส่วนของทบวงมหา
 ตรี คร. สุนิบเป็นวิศวกร
 ให้มีการจัดทำระบบอย่าง
 ะฉะนั้นอันนี้ถ้าตอบก็จะมี
 วิชาการวิชาชีพที่จะต้อง
 ามจำเป็น ประการที่ 2
 ลังคนเพื่อตอบสนอง Eas
 ันทบวงได้มีส่วนสัมพันธ์กับ
 ึ่งแต่กันเอง แล้วก็ได้มีการ
 ุ เรื่องของการที่จะยก มศว.
 ือบูรพา แล้วก็จะให้เน้นการ
 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีให้
 ึ่งที่ต้องการจะให้ตอบสนองต่อ
 ะในภาคนี้ยังไม่มีมหาวิทยาลัย
 ่าลังคนต่อ Eastern Sea

Board ซึ่งจะมีทั้งระดับ Technician ก็เยอะ เป็น
 ระดับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเน้นวิศว และวิทยาศาสตร์
 ก็มากัน ในส่วนนี้ไม่หมายความว่ามหาวิทยาลัยอื่นที่อยู่
 ในภูมิภาคอื่นจะไม่มีโอกาสตอบสนอง วิธีการของเรา
 ก็เรารู้ว่าถ้าเรื่องใด สถาบันเก่าที่มีอยู่แล้วสามารถตอบ
 สอนองได้ก็สนับสนุนให้ทำ เพราะ ถ้าวามมหาวิทยาลัย
 ทุกแห่งตั้งอยู่ที่ไหนก็ตามก็เป็นมหาวิทยาลัยของชาติ
 มันไม่จำเป็นเสมอไปมหาวิทยาลัยแห่งนั้นจะต้องผูกคัว
 ึ่งอยู่กับภาคใดภาคหนึ่ง โดยที่ไม่มี โอกาสตอบ
 สอนองในภาพรวมของประเทศ เช่น วิศวฯ เชียงใหม่
 เน้นอนการตอบ สอนะต่อภาคพัฒนา ภาคเหนือเป็นเบา
 หมายหลัก แต่การที่ผลิตวิศวกรไปตอบสนองในกำลังที่
 ผลิตได้ต่อภาคอื่นก็ไม่มีอะไรเสียหาย เพราะฉะนั้นใน
 ักษณะที่ทบวงได้มีการนำเอาเรื่องความต้องการสะท้อน
 ไว้ในแผน ที่นี้เนื่องจากว่าโครงสร้างพื้นฐานของมหา
 วิทยาลัย บางแห่ง เช่น บางแสนมาทางศึกษาศาสตร์มา
 มาก การจะ Turn ให้เป็นวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีทันตา
 เห็นก็อาจจะช้าหน่อย บางเรื่องซึ่งต้องการเร่งรัดขึ้นนั้น
 ได้มาตั้งที่มหาวิทยาลัยส่วนกลาง อย่างวิทยาลัยเปโตร
 ์เคมีอุมักตั้งที่จุฬาฯ เพื่อจะตอบสนองความต้องการ
 ึ่งสำคัญของ Eastern Sea Board มันก็มีทั้งส่วนที่
 าจจะไปขยายและเน้นไว้ที่ Eastern Sea Board เอง
 และมีทั้งส่วนที่จะตั้งที่อื่นที่มีความพร้อมและลงทุนน้อย
 และทำได้เร็วอย่างจุฬาฯ ก็ไม่ไกลจาก Eastern Sea
 Board เพราะว่ากรุงเทพฯ ไปถึงตราดใช้เวลาราว 4
 ชั่วโมง คือขณะนี้ภาคตะวันออกมันสะดวกมากเกือบจะ
 เป็นส่วนของภาคกลางไปแล้ว แล้วลักษณะก็ไม่มีอะไร
 พิเศษแตกต่างจากภาคกลางมากนัก ไปคล้ายภาคใต้มาก
 กว่าเพราะอย่าง ตราด ระยอง พวกนี้ปลูกพืชพันธุ์ธัญญา
 หารตามภาคใต้ได้มาก ยกเว้นแรมี่คนละชนิด เพชร
 พลอย มีทางนี้มาก ก็ปลูกมีทางโน้นมาก แต่ยางพารามี
 ึ่งด้วยกันทั้งคู่ เพราะฉะนั้นลักษณะนี้ในด้านการผลิต

และพัฒนากำลังคนก็จะต้องเน้นทั้งในส่วนที่ผลิต ณ
 พื้นที่ และในส่วนที่ผลิตนอกพื้นที่ แต่สามารถตอบ
 สอนองกับส่วนนี้ได้
 วม วันนั้นพอจะจับประเด็น คือ 2 เรื่องสำคัญๆ ที่
 อาจารย์กล่าวมาทั้งหมด ตอนแรกที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยว
 ึ่งกับการศึกษากับการพัฒนาประเทศที่ว่าการศึกษาเป็น
 บัณฑิต เป็นพลังอำนาจ ส่วนเรื่องที่ 2 ที่อาจารย์พูด
 ึ่งไปแล้วคือ การวิจัยทางด้านสถาบัน การวิจัยสถาบัน
 และการวิจัยมีบทบาทอย่างไรกับการพัฒนาการศึกษา
 ึ่งจริงอยากจะถามทั้ง 2 ประเด็น แต่เวลานี้น้อยขอ
 ึ่งไปประเด็นแรกที่อาจารย์บอกว่า ที่เคยว่าวัสดุจะสับ
 สกันมากคือ เท่าที่ทั้งทีคณะของอาจารย์ แนวคิดของ
 อาจารย์คล้ายๆ เป็นอีกฝ่ายหนึ่งคือ ตอนนั้นประเทศ
 ึ่งของเราเวลานี้กำลังพัฒนาไปเป็นนิคส์ เพราะฉะนั้น
 ึ่งทางอุดมศึกษาเราก็จะมีแนวทางอย่างไร หนทาง
 ึ่งอย่างไร เพื่อกจะสนองตอบค่อนโยนของประเทศ
 ึ่งไปเน้นทางด้านเทคโนโลยี ที่ทันสมัย เทคโนโลยีที่เรา
 ึ่งพัฒนาขึ้นมาเป็นของตนเอง ซึ่งอาจารย์ก็ตอบไป
 ึ่งด้านนั้นแล้ว ซึ่งคิดนี้ได้ทั้งมาก็รู้สึกสอดคล้องกับ
 ึ่งทางสภาพพัฒนาฯ หนึ่งอีกสาขาหนึ่ง หรืออีกฝ่ายหนึ่ง
 ึ่งซึ่งไม่เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมองเห็นว่า
 ึ่งประเทศไทยของเรา จะ อาจยังไม่พร้อม ที่จะ เป็น
 ึ่งประเทศอุตสาหกรรม และมักจะไปโจมตีว่าที่เรายก
 ึ่งว่าเศรษฐกิจของเราดี หรือรายได้ประเทศเพิ่มขึ้นมัน
 ึ่งอาจจะเป็นคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น เพราะฉะนั้นคนกลุ่มนี้
 ึ่งก็เป็นห่วงประชาชนยากจนในชนบทอีก 80% กลัว
 ึ่งกันว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ไม่ได้ทำให้สภาพชีวิตในชนบท
 ึ่งเปลี่ยนไปหรือดีขึ้นเลย เป็นอยู่อย่างไรก็เป็นอยู่อย่าง
 ึ่งนั้นหรือกระตือรือร้นขึ้นเล็กน้อย เพราะฉะนั้นเสียงขอ
 ึ่งคนกลุ่มนี้ก็พยายามที่จะนึกถึงบทบาทใหม่ของกา
 ึ่งศึกษาจะให้มันเป็นเครื่องพัฒนาทางด้านสังคม การเมื่อ
 ึ่งก็ได้เพื่อจะให้การศึกษา empower ให้คนมีอำนาจใ

การที่จะต่อรองกับองค์กรกับรัฐ ให้เป็นคนที่จะเข้มแข็ง เป็นตัวของตัวเอง และคำที่พาดตนเองก็ใช้กันมาก แต่ใช้ความหมายคนละอย่างที่อาจารย์ ได้กล่าวฟังพาดตนเอง พยายามทำอะไรให้พอเลี้ยงตัวได้ ไม่ต้องไปอาศัยหรือคบค้าสมาคมคนอื่นเขามากนัก หรือแม้แต่ทางเกษตร ฝ่ายเกษตรบางคนก็เป็นอย่างนั้น การทำไร่นาก็เป็นแบบผสมผสาน ไม่กระทำให้แบบปลูกสิ่งอย่างเดียว หรือปลูกกล้วยอย่างเดียว พอถึงเวลาเป็นโรคอะไรมามันเสี่ยง และไม่ต้องการสนับสนุนการส่งออกให้เพิ่มรายได้ แต่ให้เลี้ยงตัวเองได้ ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้เบ็ดเสร็จ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ปลา พืชให้เลี้ยงตัวเองได้นั้น Concept อย่างนี้ ที่นันทนาการศึกษาเราก็พยายามให้เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเสี่ยงอย่างนี้ก็มีมาก โดยเฉพาะนักสังคมศาสตร์หรือแม้แต่ทางศาสนา ท่านก็เห็นด้วยกับแนวโน้มพยายามที่จะพูดโจมตีไปในด้านที่ว่าเราหนักจะเป็นทาสของวัตถุมากเกินไป เศรษฐกิจมากเกินไป เพราะฉะนั้นหันไปทางด้านจิตใจ การมีกันน้อย การพึ่งพาดตนเองให้ชาวบ้านเห็นออกเห็นใจอะไรกัน เน้นทางนี้ก็เลยไม่ได้กล่าวทางด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลอาจจะฟังมาทางด้านนี้มาก เพราะเรียนมาทางศึกษาศาสตร์ และบังเอิญสาขาการศึกษาออกระบบไป deal กับประชาชนชนบทมาก ลูกศิษย์ลูกหาได้รับอิทธิพลมาจากอาจารย์ที่รู้สึกเห็นด้านนี้ ไม่ทราบว่าคุณอาจารย์มีความคิดอย่างไร ระหว่าง 2 แนว

ตอบ ผมไม่เคยเห็นมันขัดกันที่ตรงไหน คือในการพัฒนานั้นมันก็ต้องทำทุกทาง สมมุติว่าผมพูดง่าย ๆ ว่าถ้าประเทศเป็นนิคส์ คนก็บอกว่าการกระจายรายได้ยังไม่ดี รายได้ก็ยังไปตกอยู่กับ คน กลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนน้อย เพราะฉะนั้นเป็นนิคส์หรือไม่เป็นการกระจายรายได้ก็ยังไม่บรรลุตามที่อยาก จะเห็นถ้าผมถามกลับ ถ้าประเทศไทยไม่เป็นนิคส์การกระจาย

รายได้จะเป็นอย่างไร ก็เป็นอย่างที่เป็น ก็เกี่ยวกันก็ยังไม่เป็นนิคส์กระจายได้ไหม เพราะฉะนั้นผมมองว่านี่เป็นแค่เพียงว่าเขาให้ สัญญาเตือนว่าอย่าไปติดพันกับนิคส์ว่าเป็นทางออกแล้วจริง ๆ ปัญหาระบบเศรษฐกิจมันยังมีอยู่ถ้าเมื่อไรการกระจายรายได้ไปสู่ผู้ยากไร้และประชาชนโดยส่วนรวมยังกระจายไม่ได้ อย่าเพิ่งไปภาควิไมใจหรือติดใจกับความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ โดยปัญหานี้ยังไม่ได้แก้ แต่ผมไม่เชื่อว่านักเศรษฐศาสตร์คนไทยจะยืนขึ้นบอกอย่าเป็นนิคส์ ผมว่าไม่ใช่ เพราะฉะนั้นในลักษณะนี้ผมมองว่ามองจากในแง่การศึกษาว่าประเทศไทยนี้จะต้องอยู่ในสังคมโลก เราต้องมอง unit ของประเทศในฐานะจะต้องร่วมอยู่ในสังคมโลกเสียก่อน ถ้าเราอยู่ในสังคมโลกได้ ก็แน่นอนที่สุดประเทศไทยจะต้องเป็นประเทศที่พึ่งตนเองได้ จะต้องแข่งขัน กับประเทศอื่นในโลกได้ และด้วยเหตุผลนี้เอง ถ้ามองคุณแนวพัฒนาเศรษฐกิจระยะแรกนี้อุตสาหกรรมเราเน้น เราไปเน้นอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าเพราะเราเสียดุลย์การค้ามหาศาลอะไร ๆ ก็ต้องสั่งจากนอก บัดนี้เราก็ยังอยู่ในภาวะที่มีอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าเป็นหลักอยู่ มันก็ทำให้ภาวะการที่ไม่ต้องซื้อหาจากภายนอกประเทศลดลงได้บ้างเพราะเราสามารถผลิตทดแทนได้เองในประเทศนี้ก็เป็นลักษณะการพึ่งตนเอง ที่เราจะทำแค่เพียงมานั่งผลิตทดแทนสิ่งที่เราซื้อจากคนอื่นเขาเราไม่ขายอะไรชาวบ้านเขามันจะพึ่งตนเองได้หรือ แต่ก่อนเราขายสินค้าเกษตร ข้าวสาลีเราเด็ก ๆ อันกับหนึ่ง แต่เดี๋ยวนี้ข้าวอยู่ในอันดับเท่าไร 6-7 สินค้าเกษตรที่แข่งขันมาเป็นอันดับต้น ๆ ไม่ใช่ข้าว ก็แสดงสังคมโลกและตลาดโลกเปลี่ยนไป หรือเราเคยขายแร่ เดียวนี้ก็จะไม่มีแร่ขายของเก่าที่ขายกันก็จะหมดในบางเรื่องที่มีมากับทรัพยากรธรรมชาติ ทางเลือกที่เหลืออยู่ก็คือต้องหันไปอุตสาหกรรม เพียงแต่ว่าอุตสาหกรรมจะไปทาง

อย่างที่เป็น ก็เดี๋ยวนี
 เพราะฉะนั้นผมมอง
 เคื่อนว่า อย่าไปตื่น
 ริงๆ ปัญหาระบบ
 กระจาย รายได้ไปสู่
 วมยัง กระจาย ไม่ได้
 กับความเป็นประเทศ
 ังไม่ได้แก้ แต่ผมไม่
 จะยืนยันบอกอย่าเป็น
 ในลักษณะนี้ผมมองว่า
 ุสไทยนี้จะต้องอยู่ใน
 ของประเทศในฐานะจะ
 ีถ้าเราจะอยู่ในสังคม
 ทยจะต้องเป็นประเทศ
 ักับประเทศอื่นในโลก
 งคู่แนวพัฒนาเศรษฐกิจ
 ะเราไปเน้นอุตสาหกรรม
 ะเราเสียศูนย์การค้า
 ัก บัดนี้เรายังอยู่ใน
 ำเข้าเป็นหลักก็อยู่ มัน
 อกภายนอกประเทศลด
 ุดแทนได้เองในประ
 ษันี้เราจะทำแต่เพียง
 ักคนอื่นเขาเราไม่ขาย
 ั้หรือ แต่ก่อนเรา
 ักๆ อันที่หนึ่ง แต่
 7 สินค้าเกษตรที่แข่ง
 ัว ก็แสดงสังคมโลก
 ะเคยขายแล้ว เดี๋ยวนีก็
 ะหมดในบางเรื่องที่มี
 ือกที่เหลืออยู่ก็คือต้อง
 ุอุตสาหกรรมจะไปทาง

ไหน ถ้าพื้นฐานเราเป็นประเทศเกษตร หลายคนก็
 บอกน่าจะเป็น NIACS ก็คือว่าหันมาเป็นอุตสาหกรรม
 การเกษตร เพื่อให้การส่งออกของสินค้าเกษตรแปรรูป
 ไป แทนที่จะส่งสินค้าสด สินค้าแช่เย็น อาจะส่งสิน
 ักกระป๋องอาจจะทำอะไรให้เป็นการใช้เทคโนโลยีการ
 อาหารให้มากขึ้น เพื่อให้สินค้าออกของเรา diversify
 มากขึ้น เพราะเราผลิตได้เองสินค้าเหล่านี้เราเหลือที่จะ
 กินใช้ใหม่ เกษตรเราไม่ใช่เกษตรเพื่อทดแทนการนำเข้า
 หรือเพียงเพื่อเลี้ยงตัวเมื่อไร เกษตรเราเป็นเกษตรเพื่อ
 ทดแทนการนำเข้าหรือเพียงเพื่อเลี้ยงตัวเมื่อไร เกษตร
 เราเป็นเกษตรที่ส่งออกมาตลอดในหลายเรื่อง บางเรื่อง
 ไม่เคยส่งออกเพิ่งมาส่งออกตอนหลัง บางเรื่องส่งออก
 แล้วจะหมกอยู่แล้ว อย่างเรื่องแร่ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็น
 อย่างนี้ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกันอยู่แต่เพียงว่าอุตสาหกรรมทาง
 ไหน อุตสาหกรรมเกษตรเป็นฐานหรือจะเป็นอุตสาหกรรม
 การผลิตในรูปแบบอื่น พุดต่างๆ ตอนนี้อยู่กับหนึ่งที่ทำ
 รายได้เข้าประเทศมากที่สุดก่อนนั้นในบรรดาอุตสาหกรรม
 ก็คือสิ่งทอ สิ่งทอนี้แก่ก่อนเราซื้ออะครีลัม เดี๋ยวนีใครไป
 ่างประเทศก็รู้ แผลงๆ ไปซื้อสินค้าไทยกลับบ้าน สมัย
 ัก็กๆ เราเคยคิดหรือว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอนี้จะกลายเป็น
 เป็นสินค้าส่งออก เดี๋ยวนีทุกคนขนานกันเป็นอุตสาหกรรม
 การพิมพ์ การพิมพ์เดี๋ยวนีเริ่มเป็นการส่งออก รับ
 ้างพิมพ์งานต่างประเทศเพราะ Labour เราถูก เพราะ
 ฉะนั้นระหว่างคนที่มองว่าเป็นนิคส์หรือเป็นแนคส์มัน
 เป็นข้อแตกต่างของการเลือกประเภทอุตสาหกรรม แต่
 ไม่ใช่ข้อแตกต่างของการที่ว่าเราจะไม่เป็นประเทศ
 อุตสาหกรรมส่งออก ไม่ใช่ ทุกคนเห็นพ้องต้องกัน
 ัวเราจะต้องแข่งขันในตลาดโลก เพื่อให้เราพึ่งตน
 เองได้ เราจะต้องพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออก เพราะ
 ฉะนั้นอุตสาหกรรมเรา มาฉะนั้นหลายประเภทมันไกล
 กว่าทดแทนการนำเข้า มันไปสู่การส่งออกและทำ
 รายได้เข้าประเทศเป็นกอบเป็นกำ เพราะฉะนั้นส่วนนี้

ก็ทำไป การศึกษาก็ยังคงสนับสนุนให้เขาทำได้ แต่ว่า
 ส่วนที่เป็นปัญหาในประเทศในเรื่องเกี่ยวกับการกระจาย
 รายได้ในเรื่องการเสมอภาค ในเรื่องการพัฒนาคนให้
 สอดคล้องสนองตอบข้อสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปก็ทำไป
 ส่วนนี้ไม่มีปัญหาอะไรด้วยกัน ผมไม่ได้พูดว่าอุดมศึกษา
 นี้ไปตอบสนองอย่างนั้นแล้วเด็กอย่างอื่นไม่ใช่ เพียงแต่
 ัวถ้าอุดมศึกษาจะเป็นอุดมศึกษาที่เป็นประโยชน์คือ
 สังคมประเทศชาติ มันต้องทำ 2 อย่าง อย่างหนึ่งคือ
 อดสนองต่อทิศทางของการพัฒนาประเทศที่จะ ไป
 ันที่ 2 ก็คือว่ามันเป็นตัวช่วยนำด้วย อุดมศึกษาเป็น
 ึ่งตัวตอบสนองและก้าวหน้าเสนอ ในบางเรื่องที่เราเห็น
 ัวไม่ถูกไม่ควร ทางนั้นไม่น่าจะไปอุดมศึกษาก็น่าจะ
 เป็นตัวชี้ว่าอันนั้นคงไม่ใช่ละ จึงให้ไปในแนวที่นำ
 ปรารถนากว่า มากกว่าปล่อยให้มันตามไปทางทิศทาง
 pressure ภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว เพราะฉะนั้นอัน
 นี้แล้วแต่จะมอง ก็อย่าคิดมองไปยึดมั่นถือมั่นอยู่ ณ
 ุคใดจุดหนึ่ง ก็มองจุดอื่นเป็นจุดขัดแย้ง แต่ผมไม่ได้
 มองอย่างนั้น ผมถือว่าจุดที่ยืนอยู่มีอยู่หลายจุด ที่ต้อง
 ยืนร่วมกัน แต่ถ้าจะยืนร่วมกันไปยืนมันอยู่จุดใดจุด
 หนึ่ง ในกรณีนี้ Development เกิดไม่ได้ เพราะจะ
 มองอะไรเป็นจุดขัดแย้งกันไปหมด ขณะนี้ผมไม่ได้
 มองขัดแย้งและจริงๆ ผมมองว่า ถ้าเป็นใจผม ผม
 มองว่า ขณะนั้นนโยบายเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจมัน 3
 ะสาน มันไม่ใช่อันใดอันหนึ่งเพียงแต่ผมมองว่าใน
 3 ประสานนี้ แนวโน้มจะไปนิคส์มากกว่าอย่างอื่นก็
 คือมันเป็นเรื่องของอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริ
 หารกรรม อย่างเชิงนโยบายมีอุตสาหกรรมอื่นตามบริการ
 ะกรับ รายได้ของจังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นหลักคือการ
 ่องเที่ยว รายได้เป็นกอบเป็นกำก็เชียงใหม่เจริญกว่า
 หน้าทางเศรษฐกิจมากที่สุด เพราะว่าธุรกิจบริการ ประเภท
 ่องเที่ยวเหมือนกับภูเก็ต เหมือนกับพัทยา จริงๆ บ้าน
 ะที่ก้าวมาจังหวัดนี้สภาพมัน ัว เขาก็ยืนยันครับ มันคือ

ทุกทาง เพียงแต่ว่าเขามาก่อนนี่ เขาพบว่ารายได้ที่เข้าประเทศที่มาจากอุตสาหกรรมมันเริ่มแซงเกษตร แต่ก่อนเกษตรนำเขี่ยอุตสาหกรรมมันเกิดเป็นรายได้นำเขาก็เลยบอก เอ น้ากลัวเรื่องการส่งออกจะกลายเป็นเรื่องสำคัญกว่าขึ้นมากระมัง เพราะนาน ๆ มันจะมีรายได้จากอุตสาหกรรมนำสักที ตอนนั้นมันนำทางเกษตร แต่เกษตรไม่ใช่ว่าไม่ดี มันก็ยังอยู่ บินแม้อย่างพาราไกลละ 30 บาท เคยมีเมื่อไร ผมไปเยี่ยม 4 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกมาเมื่ออาทิตย์ที่แล้วไฟฟ้าหน้าใสทุกคนพูดถึงพาราด้วยความชื่นชมเพราะรายได้มันก็เหลือเกิน อย่างชนิดไม่คาดคิดมาก่อน ชาวไทก็เลยดีไปด้วย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกก็ดีไปด้วย จันทบุรี ระยอง ตราด ปลุกยางเยอะ น้อย ๆ ภาคใต้ อย่างนี้ เพราะฉะนั้นคำตอบของผมที่มีต่ออาจารย์ก็คือว่า ผมไม่ได้มองสิ่งเหล่านี้เป็น one way street และผมไม่ได้มองสิ่งเหล่านี้เป็นจุดขั้วแค่ง และผมคิดว่าอุดมศึกษานั้นคงจะต้องมองหลายจุดในการที่จะทำให้การพัฒนา มันเป็นการพัฒนาที่สมบูรณ์ ไม่ใช่เบี่ยงไปทางใดทางหนึ่งอย่างที่ว่า

ถาม 1. ประเทศไทยจะเป็นนิคส์ไคหรือไม่

2. การศึกษารู้อย่างมันจะตกต่ำ ด้วยคุณภาพอะไรต่ออะไรหลาย ๆ อย่างแม้แต่กระทั่งเมื่อวานนี้ ท่านพระเดชพระคุณเจ้าคุณเทพก็ได้พูดถึงปัญหาการศึกษา มันต่ำเพราะว่าเราได้บุคลากรที่เข้ามาในระบบเป็นคนที่ดีกว่าสาขาอื่น เนื่องจากว่าเลือกเป็นอันดับ 6 ในการสอบเข้า และมันจะเป็นอย่างนั้น รวมทั้งผมด้วยตอนที่สอบเข้าครุศาสตร์ เมื่อเป็นอย่างนั้นมันก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เราได้บุคลากรทางการศึกษาออกไปไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรนัก ทั้งที่มันน่าจะดีกว่านี้ ท่านได้พูดถึงว่าต่อไปการศึกษานี้จะต้องมีใบอะไรบางอย่างซึ่งท่านใช้คำว่า ใบประกอบโรคสอน เหมือนกับหมอก่อนจะเป็นหมอต้องมีใบ

ประกอบโรคศิลป์ ในฐานะที่ทบวงรับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาไปเป็นครูบาอาจารย์ มีทางหรือได้คิดอะไรไว้หรือไม่อย่างไรที่จะยกสถานภาพทางสังคมของครูให้เป็นสถานภาพที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ และนั่นก็หมายความว่าสถานภาพทางสังคมนั้นมันไปพูดถึงอยู่กับรายได้ นั่นก็คือว่าได้คิดไว้หรือไม่ว่ารายได้ของครูเงินเดือนของครูจะสูงกว่าที่เป็นอยู่พอ ๆ กับทนายความหรือหมอ วิศวกร

ตอบ ประเด็นแรกเรื่องเป็นนิคส์ไทย จะเป็นได้หรือไม่ขอเป็นความเห็นไม่ใช่คำตอบ คือ มันมีเกณฑ์ที่เราใช้ว่า ประเทศจะเป็นนิคส์นั้นมันต้องมีลักษณะอย่างไรบ้าง ลักษณะแรกเรื่องเกี่ยวกับทางด้านทรัพยากรธรรมชาติที่จะสนับสนุนการผลิตเชิงอุตสาหกรรม ซ่อนเร้าดีกว่าที่พูดมาทั้งหมด ซ่อนเป็นต่อสิงคโปร์มีอะไร ไน้ยังต้องซื้อมาจากมาเลเซีย มีแต่เกาะเล็กกว่าภูเก็ตก็อีก เรื่องที่ 2 เกณฑ์ที่ 2 ก็คือว่า Geopolitics ก็คือที่ตั้งและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น ๆ Geopolitics นี้ดีมาก ยกเว้นไม่ได้อยู่กันเดียว ตอนนี่คือกันเขมร ญวน ลาว ถ้ากันนั้นหมกบ่ปัญหาไปแล้ว Geopolitics ไทยนี้ดีมาก เพราะว่าลูกค้าน้อยรอบบ้านเราเลย ยกเว้นสิงคโปร์อาจจะขายบางอย่างให้สิงคโปร์ได้ เช่น ขายแรงงาน คูในแง่เกี่ยวกับปัจจัยทางด้าน Income per capita ยังห่างแต่ผมถือว่ามันเป็นตัวตามไม่ใช่เป็นตัวตั้ง ก็คือว่าประเทศนิคส์ส่วนมาก Income per capita ประมาณ 2,000 เหรียญสหรัฐของไทยไม่ถึง 1,000 จวน 1,000 แล้วตอนนี่ แก่อนั้นผมยังมองว่า มันเป็นตัวตามคือเมื่อมันเป็นนิคส์แล้วมันก็งเขียบ แต่ว่าเรายังห่างในแง่นี้ ลักษณะนิสัยประจำชาติเป็นเรื่องที่เป็นจุดอ่อนระเบียบวินัยอะไรต่างๆ นี้ในเรื่องเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเมืองยังมีปัญหาที่เป็นจุดอ่อนอยู่พอสมควร แล้วก็มากู เรื่องกำลังคน อย่างที่ว่านักวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

แนว
ทาง
ภาพ
เช่น
ไป
มา
ๆ
หรือ
ที่
ะ
ง
เ

ยังน้อยเกินไป โดยภาพรวมๆ อย่างนี้ เขาจึงใช้คำแค่
เพียงว่าเราเริ่มจะขึ้นอยู่บนเส้นทางอุตสาหกรรมใหม่
แต่ยังไม่ใช้ ด้วยแควอย่างนี้เขาก็ทำนายว่า ประเทศ-
ไทยคงจะเป็นนิคส์ ไม่ช้าก็เร็วขึ้นอยู่กับว่าเราแก้จุด
อ่อนเหล่านั้นได้แค่ไหนไหนและ เขาถึงมาทำให้การศึกษา
แก้จุดอ่อนว่าถ้าการศึกษาแก้จุดอ่อน ในส่วนของการ
ศึกษาแล้วก็ไปจ้ออันอื่นให้แก้จุดอ่อน เพราะฉะนั้นทำ
ไมเวลารัฐบาลยุบสภา ฝ่ายลงทุนถึงไว้วางใจพอสมควร
เพราะเขามีความรู้ดีกว่า อาจจะมีผลกระทบ หรือเมื่อ
ไรก็ตามมีคนขึ้นมาไว้วางใจค่าปฏิวัติ คนตกอกตกใจ
เพราะกลัวกระเทือนเรื่องการลงทุน แม้แต่ค่าปฏิวัติก็
กระเทือนนิคส์ เห็นไหม เพราะว่าเรื่องเสถียรภาพ
ทางการเมืองเป็นปัจจัยหนึ่ง ปัญหาที่มีอยู่เพียงว่า
ประเทศไทยจะแก้จุดอ่อนเหล่านั้นได้เร็วแค่ไหน เพราะ
มันเป็นสิ่งแก้ไขที่สั้น จุดอ่อนเหล่านั้นมันไม่ใช่เป็นสิ่งที่
แก้ไขไม่ได้ ความเห็นของผมก็คือถ้าเราแก้จุดอ่อนเหล่านี
นี้ได้เราเป็นนิคส์แน่นอน เพราะปัจจัยที่มันช่วยให้เป็น
มันเห็นเด่นชัดขึ้นใน 2-3 เรื่องแล้ว ขนาดของ
ประเทศเล็กใหญ่ไม่ใช่ปัญหา ทำไมอเมริกาประเทศ
ใหญ่โตเป็นทวีปเลยเขาเลยนิคส์ไปตั้งนานแล้ว ประเทศ
ญี่ปุ่นเลยนิคส์ไปตั้งนานแล้วไม่ใช่ Newly แล้วประเทศ
เหล่านั้นเขาเรียกตัวเขาเองว่า Redevolving country
ก็ต้อง redevelop ใหม่แล้วไม่อย่างนั้นจะมากถูก Newly
Industrialized Countries กลืนหมด เขาต้องคืนตัวมา
redevelop เขาจึงใช้คำว่าประเทศเขาเป็น Redevolv-
ing Country แต่ไทยเรามันไม่ re ยังไม่ครบ Cycle
มันยัง developing อยู่ก็แล้วแต่จะใช้ระยะครับ ผมก็
ตอบได้แค่นั้นในเรื่องนิคส์ในฐานะที่ผมเป็นนักเรียนนิคส์
ไม่ใช่เป็นอาจารย์นิคส์ เพราะผมไม่เคยสอนนิชานี้ แต่
ว่าจากการศึกษาสลับครับฟังแล้วดูถูกบ้างก็ให้ต้องสนใจ
เขาวงกตกันอย่างนี้

ส่วนข้อ 2 ซึ่งเป็นคำตอบคือเรื่องของปัญหา

การศึกษาจริงอยู่ไปผูกไว้กับเรื่องปัจจัยคุณภาพของ
ครู เป็นกฎแจ่มใส แต่ไม่ใช่ปัจจัยเดียวครับ ปัญหาการ
ศึกษาที่เกิดขึ้นมาจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหลักที่ไป
ผูกพันไว้กับ (1. การบันทึกเสียงซัฟฟอง)

2. เราจะเลือกกว่าอาชีพอิสระเหล่านั้นมีอาชีพใด
บ้าง ที่มีความเป็นไปได้สูงที่บัณฑิต สามารถจะไปทำ
ได้และประสบความสำเร็จ เช่น ขณะนี้เราจะจ้างจังหวัด
ละ 5 อาชีพเท่านั้นเป็นโครงการนำร่อง เมื่อเลือกได้
แล้วเราจะประกาศให้บัณฑิตเป็นอาสาสมัครเข้าทำอาชีพ
อิสระนี้ โดยเราจะทำ 2-3 อย่างคือ 1. ผูกอบรมให้
เขาพร้อมที่จะทำ 2. หาทุนให้เขาทำ ถ้าจำเป็นที่จะ
ต้องมีการลงทุน และ 3. สร้างธุรกิจสัมพันธ์ให้กับเขา
เช่น ถ้าเกี่ยวกับการตลาดก็ต้องมีการ Link กับเรื่อง
การตลาด เพื่อให้มันครบวงจร เร็วแล้วบัณฑิตเหล่านี
นี้จะทำจำนวนเรามุ่งไว้ว่า 5 จังหวัด รวมกันนี้คงไม่
เกิน 500 คน เป็นโครงการนำร่อง ทำแล้วเราจะติดตาม
ประเมินผลดู ถ้าประสบความสำเร็จ เราจะขยาย
และผลจากการทำอันนี้เราจะส่งกลับเข้าสู่ขบวนการผลิต
ว่าจากประสบการณ์ของบัณฑิตที่ทำงานผลิตในระบบเดิม
กระบวนการเดิมนี้ เมื่อเขาไปมีประสบการณ์แล้ว เขา
จะบอกเราได้ว่าถ้าจะผลิตเขาให้มีอาชีพอิสระได้ กระ
บวนการผลิตในมหาวิทยาลัย ก็กระบวนการเรียนการ
สอนนั้น ควรจะปรับเปลี่ยนอย่างไรหรือเปล่า เช่น
อาจจะต้องจัดในรูป Sandwich Course ให้มากขึ้น คือ
จัดภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ให้เขามีประสบการณ์จริง ๆ
ในการปฏิบัติกับหน่วยงานที่มีแหล่งประสบการณ์
หรืออาจจะต้องจัดในรูปใด อันนั้นเป็นเรื่องที่เราไม่รู้
เราก็คงหวังว่าจากอันนี้มันจะกลายมาเป็นผลกระทบเข้าสู่
กระบวนการผลิต และเมื่อมีบัณฑิตจำนวนหนึ่งทำแล้ว
ประสบความสำเร็จ ก็จะทำให้เกิดค่านิยมใหม่ว่า ไม่
จำเป็นที่ที่เราจะเป็นบัณฑิตแล้วจะต้องคอยเป็นลูกจ้าง
เขาหรือบรรจจุเข้ารับราชการเท่านั้น โครงการนำร่องที่

กำลังแรงที่สุดนี้ เป็นโครงการเลี้ยงกุ้งกุลาค่า เพราะ
 ขณะนี้เลี้ยงกุ้งกุลาค่าเราได้ประเมินแล้ว ปรากฏว่าเป็น
 รายได้คิดลดลงจากการขายเฮโรอิน เพราะมันเป็นสิน-
 ค้าส่งออกครับ ที่นี้วิธีทำขณะนี้เราสำรวจขั้นต้นไปแล้ว
 อาจจะเลือกแหล่งที่มีป่าชายเลนแล้วก็ร่วมกับฝ่ายเอกชน
 สร้างเป็นนิคมเลี้ยงกุ้งขึ้น แล้วคูทางเศรษฐกิจว่าแปลง
 ขนาดไหนถึงจะเข้าไปทำได้คนเดียวหรือกลุ่ม 3 คน
 ร่วมกันทำอะไรอย่างนี้ แล้วให้ฝ่ายลงทุนทำไว้หมดเลย
 Infrastructure แล้วเข้าไปทำน้ำเข้า เข้าโดยที่จะได้ทุน
 คืนใน 1 ปีหรือ 2 ปี ก็แล้วแต่ แล้วคนเข้าไปทำเรา
 Train ให้ เรอบรมให้ทุกอย่างหมดแล้ว เราไม่ให้อยู่
 ที่นั่นตลอดไป เราให้อยู่ 3 ปี หรือ 5 ปี- เมื่อชำนาญแล้ว
 ออกไปประกอบการเอง ต้องหลุดไปจากนิคม เราจะ
 เรียกเป็น อุทยานอุตสาหกรรม โดยจะใช้พื้นที่เป็น
 แหล่งให้คนใหม่เข้ามา หมุนเข้ามาแล้วมีประสบการณ์
 พอที่จะทำได้เอง แล้วก็ออกไป ด้วยวิธีนี้มันอาจจะเกิด
 โครงการอาชีพอิสระที่เป็นนิคมหลาย ๆ แบบ หลายๆ
 ลักษณะอาชีพขึ้น ซึ่งอันนี้รัฐมนตรีสุบินเองได้เอาจริง
 เอาจริงมากถึงขนาดที่เรื่องเลี้ยงกุ้งกุลาค่านี้ลงไปถึงขั้นที่
 เป็นรูปธรรมแล้ว ตอนนี้องค์กรเริ่มที่วางผังขั้นพร้อม
 ที่จะว่าใครลงทุนทำได้เลย แล้วผมกำลังเจรจากับนายทุน
 จำนวนหนึ่งที่สนใจเรื่องนี้ แล้วมีอีกอันเป็นกุศล คือเขา
 ไม่ขาดทุน ทำแล้ว 3 ปี 5 ปีเขาก็ได้ทุนคืน แต่เขา
 จะไม่มุ่งกำไรในรูปลักษณะที่เป็นการค้าถือว่ากำไรก็คือ
 1. เขาถอนทุนได้ 2. เขาได้พัฒนาคนออกไปที่จะทำ
 อาชีพอิสระ เพราะฉะนั้นเรื่องอาชีพอิสระนี้จะกลายเป็น
 โครงการที่จริงจังมากเลย ในระยะต่อไปนี่คิดว่าโครง-
 การนี้จะ เป็นอีกอันหนึ่งที่เข้ามาช่วยผ่อนคลายนโยบาย
 บัณฑิตที่ว่างงาน และสร้างค่านิยมใหม่ ในที่สุดต้องพูด
 อย่างนี้ พูดแบบคนเห็นแก่ตัว จริงๆ หน้าที่ของสถาบัน
 การศึกษาไม่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องการว่างงานเวลานี้
 หน้าที่ใหญ่ ใจโตไปเอง หน้าที่ของเราคือผลิตบัณฑิต

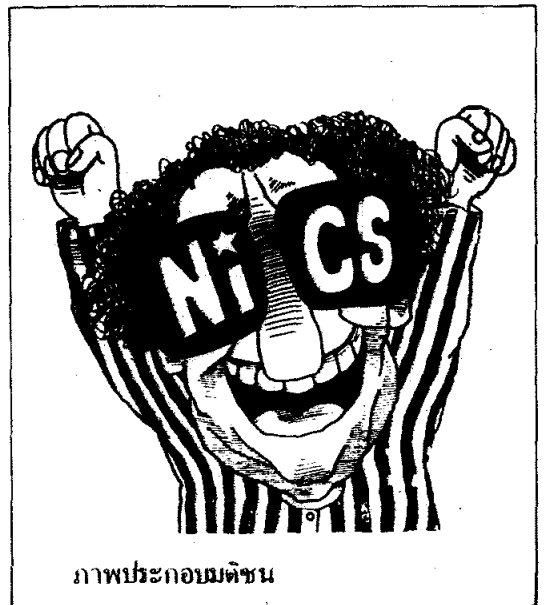
ให้มีคุณภาพดีที่สุด ให้เขาออกไปแล้วสามารถช่วยตัว
 เองได้มากที่สุด นักเศรษฐศาสตร์หมกมุ่นมือ เคียวนี้
 ไม่รู้จะทำอะไรเลยมานั่งค่าการศึกษาว่า ผลิตบัณฑิต
 แล้วมันหน้าทีนักเศรษฐศาสตร์จะต้องไปสร้างงาน
 แกร่งงานไม่ได้ แก่ไม่รู้จะทำอะไร แล้วพวกค่านี
 ผสมมาหลายคนแล้วลูกคุณ คุณให้เรียนใหม่ เรียนซี
 ก็ลูกคุณไม่มีงานทำแล้วคุณก็อย่าให้เรียนซี คุณนะตัวดี
 ผ่าแล้วผ่าอีก ลูกชาวไร่ชาวนาเขาพอรู้ไม่มีโอกาสงาน
 เขาไม่ให้เรียน แต่ลูกคนที่เคือคร่อนอยู่ทุกวันนี้คือลูก
 พวกเรา ลูกพวกเราไม่ได้เรียนไม่ได้ ต่อให้ว่างงานก็
 ให้ได้เรียน ลองดูซิครับเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ เราก็ค
 ส่งไปรามคำแหง ไม่ส่งไม่ได้ พวกเราเห็นคุณค่าการ
 ศึกษาเหลือเกิน ทั้งๆ ว่างงาน เริ่มต้นที่พวกเรา
 ซิครับ การกุศลเริ่มที่บ้าน ลูกเราไม่ให้เรียนก่อน แล้ว
 ไปชวนลูกชาวบ้านว่าอย่าเรียนเลยไม่ใช่ครับ

ผมกลับมองว่าการศึกษาจริงๆ เป็นการเตรียมคน
 ให้พร้อมที่จะช่วยตัวเอง เรื่องเอาการศึกษาไปผูกไว้
 กับการทำงานที่แน่นอนเกินไปเป็นไปไม่ได้ ไม่มีการ
 ศึกษาที่ไหนในโลก ยกเว้นในประเทศคอมมิวนิสต์ที่ผลิต
 คนตามสั่ง แล้วมันไม่ใช่สังคมประชาธิปไตย ผมเชื่อ
 ว่าสิ่งที่เราน่าจะห่วงๆ ตรงนี้มากกว่า เราผลิตบัณฑิต
 ไปมีคุณภาพดีแล้วหรือยัง เราพัฒนาเขาถึงจุดที่เขาจะ
 ช่วยตัวเองได้มากแค่ไหน แล้วอย่างไรที่ว่างนัก สอนคน
 ให้ช่วยน้ำเป็นแล้วอย่าไปกลัวเขาจนน้ำตาย เมื่อวันที่ยัง
 ไม่ได้ว่าวันหลังมีน้ำเขาจะลงไปวาย แต่เมื่อไรยังไม่ม
 งานบอกว่าไม่ผลิต พอมีงานวิศวกรจะต้องการ 6 เท่า
 บอกว่าผลิตไว้พอใช้แล้ว ตอนนี้องค์กรเป็น 6 เท่า
 มาตาศึกษาเลือกผลิตกันได้ใหม่ มันก็ไม่ได้ แต่ถ้าม
 หลวมๆ ไว้ ให้เกินนึกหน่อยผมไม่เห็นอันตรายเท่าไร
 อันนี้ผมได้ยินนักเศรษฐศาสตร์เขามามากกว่ากระต่ายตื่น
 คุ่มหรือเปล่า บางคนพูดแรงกว่านี้ดู บอกอาจารย์
 วิจิตรอีกหน่อยจะมี **กบฏบัณฑิต** ผมบอกที่กบฏมานี้

สอนสูงขึ้น แล้วกระทรวงศึกษาก็ควรมาทุ่มเทลงตรงนี้ ให้มาก ให้สถาบันการฝึกหัดครูอย่าคิดแต่เรื่องการผลิตครูใหม่ หันไปช่วยครูเก่าให้เต็มที่ แล้ว ใ้ประกอบโรคสอน ออกมาก็น่าจะมีปัญหาเพราะทุกคนที่อยู่ในระบบสามารถที่จะมีใบประกอบโรคสอนได้ คิดกันซึ่กรับระหว่างครูสภากระทรวงศึกษาฯ ฝ่ายผู้ใช้ครู นายครูทั้งหลาย หันไปเน้นการพัฒนาครูประจำการให้จริงจัง ต่อเนื่อง เป็นการศึกษาตลอดชีวิต อาจจะ require เลย ทุกๆ 5 ปี ต้องกลับเข้ามาศูญย์ แล้วกระทรวงสนับสนุนเรื่องการเงิน ไม่ต้องไปให้เงินเดือนเขาเพิ่ม ให้เขาทำโดยไม่ขาดราชการให้เขาทำโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ทุ่มลงไปตรงนี้เพื่อที่จะเพิ่มคุณภาพของครูประจำการให้มีประสิทธิภาพการสอนแล้ว การยอมรับมันตามมาเอง มากกว่ามานั่งพูดกัน บอกว่าครูเลือกครูเป็นคนบ่วยเข้ามออันดับ 6 คุณภาพครูไม่ดีกว่าปัญหาอะไรเลย เติมเงินลงไปโดยพอกเงินลงไปก็ไม่ช่วย ถ้าไม่ได้มีกระบวนการและกิจกรรมเข้าไปพัฒนาครูประจำการกันอย่างจริงจังในหลายรูปแบบและทำให้เป็น requirement ออกมาเลย นี่ประทุนนี้ และลงเงินไปให้มากตรงนี้ อย่าไปเสียค่ายเพราะเราไม่มีทางเลือก คนเข้าสู่ระบบ คนใหม่เกือบไม่มีที่ว่างให้เขา เราต้องหันมาพัฒนาคนเก่า เพราะจะอยู่กับเราไปจนตาย จนเกษียณทำอะไรไม่ได้ นอกจากใช้เขาอย่างที่เขาเป็นอยู่ ก็ทำไมไม่พัฒนาละครับ ลงทุนตรงนี้อ่าไปลงทุนผลิตคนใหม่มากนัก เงินเท่าเดิมอาจจะเปลี่ยนวัตถุประสงค์ อาจจะทำอะไรได้ทั้งเยอะและทำถูกแล้วในหลาย ๆ แห่ง ผมเองเป็นคนเห็นด้วยกับ ครูทายาท ที่นี้ประทุนนี้ สำหรับคนใหม่เป็นนาที่ทอง เพราะเราไม่ต้องผลิตครูมากมายแล้ว เราผลิตเพียงพอให้ทดแทนคนเก่าที่จะออกจากระบบ อย่างที่ สปช. เขาทำ แล้วก็กันอัตราไว้ให้ 15 % นี้ แล้วมาสนับสนุนเลือกคนเก่งเข้าเรียน

ครู เป็นครูทายาทอย่างที่ทำกัน เข้มงวดกันให้เยอะตรงนี้ เพื่อให้ New Blood ที่จะเข้าระบบนี้ไม่ต้องมีปมอีกแล้วว่าข้าพเจ้าเป็นคนลำดับ 6 ข้าพเจ้าเป็นครูทายาทต่อไปนี้ข้าพเจ้าเป็นคนหัวแถวเหมือนกัน มันก็หมดเรื่อง วันหนึ่ง 10 ปี 15 ปี ระบบการศึกษาโดยที่จะมาบอกว่าครูไม่ดีกว่าไป เพราะเราทำกับคนเก่าให้ดี เราเตรียมคนใหม่ให้ดี เข้าไปเจอกันอยู่ในระบบ แต่ขณะนี้ไม่มีใครเหลียวแลครูเก่า คิดผิดที่ทั้งนั้น คิดจะตั้งธนาคารการศึกษา เพื่อให้ครูเป็นหนี้สินมากขึ้น คิดเรื่องอะไรก็ไม่รู้ แต่ว่าบ้าจี้จริงๆ ที่จะทำลงไป ถึงตัวครูให้เขารู้ว่าเรากำลังช่วยพัฒนาตัวเขาอย่างจริงจัง ไม่มีจริง ๆ ไม่มี ขณะนี้แค่มาตรวจการเงินกับครู หลอกล่อให้มาเรียน เพื่อจะหาเงินจากครู ซึ่งผมว่ามันคิดผิด อันนี้ก็ขอฝากด้วยผมว่าแก้ตรงนี้ก่อน แล้วลาภยศมันตามมาเองไม่ต้องห่วงใครเขา จะให้ซี 11 เขาก็ให้ได้ดีกว่าดี เขาเต็มใจกันอยู่แล้ว แต่ขณะนี้เราเองก็ยอมรับกันเสียแล้วในพวกเรา บอกว่าอ้อ มันก็ใช้อันดับ 6 ครูไม่ได้อยู่ในระบบเยอะไม่ทำอะไร เราต้องทำงานวันหนึ่งเราพบว่าเดี๋ยวนี้เหลือแต่ครูดีครับ ที่ผลิตใหม่ก็ดี ๆ ทั้งนั้น แล้วเมื่อนั้นแก้ปัญหาได้.

ภาพประกอบมติชน